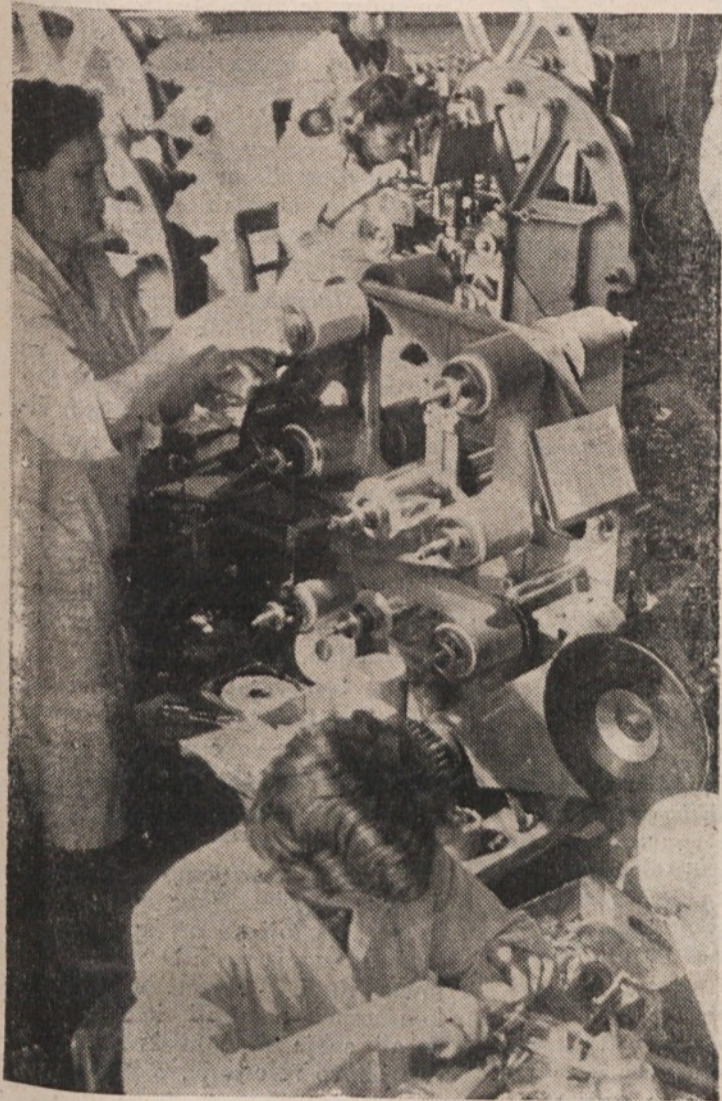

naša komuna

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA
SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA
LJUDSTVA VIČ-RUDNIK

LETO II. LJUBLJANA, 1. MACRA 1962

ŠT. 3

Letošnji osmi marec

P
R
A
Z
N
I
K
Ž
E
N
A

Proslavljanje mednarodnega dneva borbenih žensk je pri nas že tradicionalno. Na ta dan obujamo spomine na težke borbe za pravice delavskega razreda sploh in še posebej za pravice žensk do enakopravnega položaja v poklicnem čelu in političnem življenju v času pred osvoboditvijo. Spominjamo se svetlih likov revolucionark, ki so temu boju posvetile vse svoje sile — partizank, ki so se ramo ob ramo s svojimi tovariši borile za svobodo naših narodov in lepše življenje našega ljudstva ter brez oklevanja žrtvovale tudi svoja življenja. Pa ne samo to! Pogled v preteklost tvori samo en del naših razmišljanj v okviru praznovanja osmega marca. Drugi del je posvečen pregledu sedanjega stanja in ugotavljanju, v koliki meri smo se približali idealom pobudnic praznovanja tega dne: zagotoviti ženskam popolno enakopravnost v družbi in ustvariti take življenjske pogoje, da se bodo svojih pravic tudi dejansko lahko posluževale.

V naši občini smo prav v zadnjem letu mnogo razpravljali ne samo o potrebi po večjem vključevanju žensk v javno življenje, temveč tudi o tem, kje so vzroki, da število družbeno aktivnih žensk še ni zadovoljivo. Dve konferenci, sklicani od Občinskega od-

bora SZDL, sta bili posvečeni tem vprašanjem. Medtem ko smo na prvi v začetku leta predvsem skušali ugotoviti stanje v naših gospodarskih organizacijah — koliko je v njih zaposlenih žensk, na kakšnih delovnih mestih, s kakšno kvalifikacijo, koliko se jih še nadalje strokovno izpopolnjuje, njihovo udeležbo v organih delavskega samoupravljanja in družbenem ter političnem življenju, pa tudi težave, s katerimi se pri tem srečujejo — je bila druga konferenca posvečena enemu samemu vprašanju, in sicer otroškemu varstvu. Ugotovili smo namreč, da je prav skrb za majhne otroke, ki ostajajo doma brez pravega nadzorstva, eden glavnih vzrokov, da ženske ne morejo misliti niti na dodatno strokovno izobraževanje, niti na javno udeležbo. Na tej konferenci je bilo tudi izvoljeno predsedstvo Občinske konference za družbeno aktivnost žensk, čigar naloga je izvajanje sprejetih sklepov, to je boriti se za vzpostavitev take mreže otroško varstvenih ustanov v naši občini, da bo mogoče v njih oskrbovati otroke vseh zaposlenih mater.

Letošnje proslave osmega marca pa nam lahko pomagajo, da se temu cilju hitreje približamo, če jih bomo izkoristili za še večjo mobilizacijo vseh tistih činiteljev: občinskega ljudskega odbora, stanovanjskih oz. krajevnih skupnosti, delavskih svetov in drugih, ki upravljajo z določenimi družbenimi sredstvi, da bodo del le-teh dali na razpolago za ustanovitev in opremo otroških varstvenih ustanov.

Smo pred volitvami v sindikalne organizacije in organe delavskega samoupravljanja

Naloge, ki jih imajo vodstva sindikalnih podružnic in delavskih svetov v gospodarskih organizacijah kakor tudi celotni kolektivi, so v sedanjem času precejšnje in tudi nemalo odgovorne. To pot pa gre za naloge, ki jih bodo morali omenjeni forumi opraviti zlasti v prihodnjih treh mesecih, ko bo treba v vseh sindikalnih podružnicah izvesti občne zbornice in na le-teh izvoliti predstavniške organe, to je izvršne odbore sindikalnih podružnic. Nič manjših dolžnosti pa nimajo sindikalne organizacije zlasti v gospodarstvu, kjer bo treba, poleg solidno izvedenih občnih zborov podružnic, izvoliti še nove organe delavskega samoupravljanja — delavske svete in upravne odbore.

Jasno je, da dosednji izvršni odbori sindikalnih podružnic ljudi v svojem kolektivu najbolje poznajo. Zato bi bilo vsekakor zelo smoterno, če bi le-ti pred občnimi zbornicami izvedli vse potrebne priprave za volitve v organe delavskega samoupravljanja in šele nato svoje občne zbornice. Pod pripravi mišlimo predvsem na solidno izbiro kadrov za te organe. Ne more in ne sme nam biti namreč vseeno, kdo in kakšni ljudje bodo v prihodnjih dveh letih na čelu delovnih kolektivov kot nosilci delavskega samoupravljanja.

Organi delavskega samoupravljanja so eden izmed najpomembnejših činiteljev, prek katerih predstavniki kolektivov odločajo o temeljnih vprašanjih gospodarjenja s podjetjem, o delitvi dohodka, delovnih pogojih in drugem. Če ne na pomembnost delavskega sveta sodijo volitve v nove delavske svete v okvir najpomembnejših pravic delavcev, zaposlenih v gospodarskih organizacijah.

Ko že govorimo o solidni izbiri kandidatov za delavski svet, potem moramo imeti pred očmi dejstvo, da v delavski svet prav gotovo ne sodijo takšni delavci, oziroma člani kolektiva, ki se niso in se še danes ne zavzemajo dovolj za napredek podjetja, za delitev do-

hodka v luči dobrega gospodarjenja in takšni, ki nimajo potrebnih moralno-političnih lastnosti. Prav tako ne more biti mesta v delavskem svetu za tiste delavce, ki računajo, da si bodo na račun funkcije v organu delavskega samoupravljanja izboljšali svoj gmotni položaj, ne glede na lastni delovni uspeh. Zato priporočamo zlasti številčno močnejšim kolektivom, kjer je izbira mnogo lažja, da v nove delavske svete izberejo več mlajših delavcev, žena in drugih, ki do sedaj niso bili v delavskem svetu. Na to opozarjamo zlasti zato, ker smo imeli v preteklosti razmeroma precejšnje število takšnih gospodarskih organizacij, v katerih so si delili funkcije samo nekateri izbrani. Tako je bila ista oseba dve leti predsednik DS, nato leto dni predsednik podružnice, potem leto dni predsednik upravnega odbora in, če slučajno po preteku te dobe ni bilo „izpraznjeno“ mesto na čelu DS, pa je morda še prevzela vodstvo osnovne organizacije ZK ali pa mladinskega aktiva. S takšnim načinom „delitve funkcij“ vsekakor ne moremo biti zadovoljni, ker se je izrodil v povsem navaden monopol.

Pri vsem tem, ko govorimo, kakšen naj bo sestav centralnega delavskega sveta in njego-

vega upravnega odbora, pa ne moremo zlasti v večjih gospodarskih organizacijah mimo dejstva, da imamo še organe, ki so bili šele pred kratkim izvoljeni. To so obratni delavski sveti, sveti ekonomskih enot in podobno. Povsem napačno bi bilo, če bi rekrutirali vse sposobne ljudi v centralne organe, v obratne organe, oziroma organe ekonomskih enot pa tiste ki so nam pač ostali. Zavedati se moramo, da se bo — če se to ne dogaja že danes, pa se bo zato v najbližji prihodnosti — pričelo izvajati delavsko samoupravljanje iz osnove, samo v posameznih enotah gospodarske organizacije. Ni odveč pripomniti, da se sindikati zavzemajo za to, da ne bi bilo več vprašanja, kakšne pravice, oziroma pristojnosti, naj se prenesejo iz vrha navzdol. Moralo bi biti prav nasprotno: vse pristojnosti naj se prenesejo navzdol in šele nato naj bi ti organi — obratni delavski sveti — razpravljali in odločali, katere pristojnosti naj se prenesejo na centralni delavski svet in upravni odbor. Tako bosta enotnost podjetja — gospodarske organizacije, kakor tudi nadaljnji gospodarski razvoj podjetja kot celote zajamčena.

Rok za izvedbo volitev v delavske svete in upravne odbore, 30. april, je razmeroma kratek in ne dopušča odlagati nobenega pa tudi najmanjšega dela, ki je povezano z volitvami v te organe. Zato pozivamo vsa vodstva sindikalnih podružnic gospodarskih organizacij, naj to pomembno nalogo pravočasno in dosledno izvedejo, ker bodo odgovarjala pred člani lastnega kolektiva za svoje morebitne pomanjkljivosti pri tem pomembnem delu. Zlasti pa pozivamo dosedanje delavske svete in upravne odbore, da predsedniki delavskih svetov ozi-

★
Občinski ljudski odbor
Občinski odbor SZDL
Občinski komite ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinski komite LMS
Ljubljana-Vič-Rudnik
čestitajo vsem ženam
ob njihovem prazniku

8. marcu

★

roma upravnih odborov na zborih delovnih kolektivov temeljito poročajo o dosedanem delu delavskega sveta, o dobrih in slabih straneh upravljanja s podjetjem, o težkočah pri uveljavljanju demokratičnih oblik upravljanja in o gospodarskih uspehih preteklega leta. Skratka, v poročilu je treba osvetliti vsa tista vprašanja, o katerih naj pove svoje mnenje kolektiv, zlasti kar zadeva perspektive gospodarske organizacije.

Jože Mesarič

RAZPRAVA O USPEHII DRUŽBENEGA NAČRTA IN PRORACUNA OBLOVIC-RUDNIK V LETU 1961

Osnovna naloga - iskanje virov za kritje potreb!

RAZSIRJENA PLENUMA SZDL in ObSS STA PROUČILA DOSEŽKE DRUŽBUNUGA NAČRTA V PRETEKLEM LETU — KAKSNE SO MOŽNOSTI V PRIHODNJE — IZČRPEN REFERAT TOVARISA MIRKA JAMARJA

Sredi februarja sta se v dvorani kina Vič sestala na skupnem zasedanju plenuma občinskega odbora SZDL in ObSS in sta dokaj kritično ter podrobno razpravljala o realizaciji družbenega načrta in proračuna ObLO Vič-Rudnik v preteklem letu ter hkrati nakazala nekatere nujne naloge v zvezi s pripravo družbenega načrta in proračuna v letošnjem letu.

Zal je bilo to zasedanje, ki ga je vodil predsednik ObO SZDL tov. Zumer Jože, s strani članov obeh plenumov premalo obiskano. Vzrok za izostanek pa bi morda lahko iskali tudi v tem, da je bila seja sklicana v dopoldanskem času, ko marsikdo bržkone ni mogel zapustiti svojih poklicnih obveznosti. Kljub temu pa moramo poudariti, da je bila seja dobro pripravljena in da je bila razprava udeležencev živahna, konkretna ter v največji meri pozitivna. Tako lahko upamo, da bodo mnoge misli, iznešene v referatu in razpravi, koristen napotek pri sestavljanju novega družbenega načrta in pri delu ObLO Vič-Rudnik v prihodnje.

Pri razpravi, ki se je razvila po zelo skrbno in izčrpno sestavljenem referatu občinskega odbornika, predsednika sveta za družbeni načrt in finance tovarisa Mirka Jamarja, so sodelovali tudi nekateri občinski odborniki, razen njih pa še funkcionarji obeh občinskih organizacij ter člani organov delavskega samoupravljanja v gospodarskih organizacijah.

Ni torej odveč, če našim bralcem, ki so kot občani občine Vič-Rudnik

neposredno povezani z bodočim samoupravljanjem v okviru krajevnih in stanovanjskih skupnosti ter so tako zainteresirani za nove oblike in pogoje življenja na področju občine, posredujemo celoten referat tov. Jamarja, glavne misli nekaterih, ki so sodelovali pri razpravi ter nekatere zaključke, ki smo jih povzeli ob tej priložnosti.

Predsednik ObO tovaris Zumer je navzoče v uvodu seznanil z namenom te skupne seje plenumov obeh občinskih

Tov. Mirko Jamar
predsednik
Sveta za družbeni
načrt in finance

skih družbenih organizacij. Omenil je, da sta se ObO SZDL in ObSS odločila za skupno sejo zaradi tega, da bi temeljito pregledali dosedanje gospodarsko dejavnost občine in da bi lahko dobro pripravili vse potrebno za prihodnje delo pri sestavi družbenega načrta in proračuna.

Nato je tovaris Jamar podal naslednji referat:

SZDL pomemben činitelj pri oblikovanju družbene zavesti

Naša celotna gospodarska in družbena ureditev je usmerjena k stalni krepitvi sistema samoupravljanja in k čedalje širšemu uveljavljanju socialistične demokracije. V tem okviru je za nas pomembna zlasti krepitev komunalnega sistema ter nadaljnje oblikovanje in uveljavljanje komune kot samoupravne skupnosti delovnih ljudi. S tem pa se seveda še bolj povečuje tudi vloga SZDL, ki se ne kaže samo v uspešnem uveljavljanju in razlaganju določene politike, temveč tudi v njenem oblikovanju. Socialistična zveza postaja tako vse pomembnejši činitelj pri oblikovanju družbene zavesti, in kar najširša tribuna občanov, prek katere se v veliki meri in vedno bolj razvija in uveljavlja njihov vpliv na politični, družbeni in gospodarski razvoj.

POZITIVEN VPLIV NOVIH GOSPODARSKIH UKREPOV

Naš gospodarski razvoj je bil lani pod velikim vplivom sprememb in izpopolnitve gospodarskega sistema. Čeprav se te spremembe lani še niso uveljavile s konkretnimi ukrepi na vseh področjih našega gospodarskega življenja, so vendarle sprejeta načela in ukrepi pomenili — lahko bi rekli — revolucionaren korak pri nadaljnjem razvijanju naših družbenih odnosov in pri uveljavljanju objektivnih ekonomskih ukrepov v našem celotnem gospodarstvu, oziroma pri odpravljanju administrativnih posegov v gospodarski razvoj. Sami problemi, ki so se pojavljali v gospodarskih organizacijah pri prilagajanju njihovega gospodarjenja novim ukrepom gospodarskega sistema ter nekateri drugi problemi, ki so bili s tem v zvezi — kot je pomanjkanje obratnih sredstev, povečanje nelikvidnosti v gospodarstvu, nekateri ukrepi za omejevanje potrošnje ter nezadostna vsklajenost proizvodnje oziroma nezadostna prilagajanje proizvodnje neposrednim potrebam in zahtevam tržišča — so vplivali na to, da so se pri gospodarjenju pojavljale določene težave. Po drugi strani je uvajanje objektivnejših ekonomskih instrumentov povzročalo tudi to, da so v podjetjih pričele izrazito izstopati nekatere slabosti, ki so jih zlasti prejšnji sistemi delitve dohodka zakrivali — kot je na primer nezadostno izkoriščanje kapacitet, visoki proizvodni stroški, slabo poslovanje itd. To je povzročilo splošno določeno negotovanje proti sistemu kot celoti ter tudi določen odpor nekaterih gospodarskih organizacij proti samim novim ukrepom gospodarskega sistema.

Vseh teh težkoč in problemov, prav tako pa tudi izredne pomembnosti novega gospodarskega sistema za naš nadaljnji gospodarski razvoj, se je tudi naša občinska organizacija socialistične zveze v polni meri zavedala. Zato je bilo že od vsega začetka uvajanja novih gospodarskih ukrepov več posvetovanj in razpravljanj o pomenu in namenu vseh teh sprememb. Tako naj bi se neposredni proizvajalci in upravljalci čimprej seznanili z njihovo vsebino, da bi jo pravilno razumeli ter da bi se čimprej aktivno vključili v poslovanje na podlagi novih pogojev. Lahko ugotovimo, da se je prvotni pesimizem, ki se je ponekod pojavljal, vedno bolj izgubljal ter tudi na področju naše občine lahko v celoti pozitivno ocenimo delovanje sprememb, ki so bile lani uvedene, zlasti pa sprememb glede delitve dohodka gospodarskih organizacij.

Kljub vsem težkočam in slabostim, ki so se pojavljale, moramo namreč ugotoviti, da se je celoten razvoj v naši občini, zlasti pa na področju proizvodnje, razvijal izredno ugodno in da smo dosegli pomembne uspehe, ki bodo nedvomno prispevali k temu, da se bo materialna osnova naše komune v bodoče še hitreje krepila ter da bomo lahko v večji meri in bolj uspešno reševali vrsto problemov, ki se pojavljajo vzporedno s hitrim gospodarskim razvojem, zlasti pri družbenem standardu ter pri stanovanjski in komunalni izgradnji.

POVEČANA INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

Territorialne spremembe, ki so bile izvršene v zadnjih letih na področju naše občine, nam otežkočajo primerjavo razvoja za daljše obdobje za nazaj. Rezultati, ki smo jih dosegli v letošnjem letu, pa nam dopuščajo oceno, da je bil gospodarski razvoj v naši občini v letošnjem letu eden od najbolj intenzivnih v vsem pojavnem obdobju. Takšno oceno lahko postavimo, če ugotovimo, da se je po časovnih podatkih povečala celotna vrednost industrijske proizvodnje za 24%, v obrti pa celo za 42%. Podobni rezultati so bili doseženi tudi v gradbeništvu, dalje v trgovini ter gostinstvu, kjer so bila predvidevanja družbenega načrta povsod znatno prekoračena. Četudi je visoko povečanje proizvodnje v vrednostnem obsegu delno tudi rezultat doseženega porasta cen, vendarle lahko ugotovimo, da je bil razvoj celotne proizvodnje izredno intenziven ter je nedvomno tudi že rezultat novih ukrepov gospodarskega sistema, četudi ti v lanskem letu še niso mogli, zaradi kratkega časa njihovega uveljavljanja, v celoti delovati. Razen nekaterih manj pomembnih izjem lahko ugotovimo izredno zadovoljive rezultate v porastu proizvodnje pri vseh industrijskih podjetjih, ki imajo sedeže na področju naše občine, kakor tudi pri obratih industrijskih podjetij, ki imajo sedeže izven občine. Ob tem pa moramo ugotoviti, da je pri nekaterih podjetjih prišlo do precejšnjega porasta zalog, zlasti pa pri industriji gradbenega materiala. To je bila v precejšnji meri posledica ukrepov za zmanjšanje investicijske potrošnje, po drugi strani pa pretiranega povečanja cen, do katerega je prišlo v začetku leta, zlasti pri gradbenem materialu, kar je terjalo v kratkem času tudi ukrep za naknadno znižanje cen. Četudi povečanje zalog sicer za področje naše občine ni bilo posebno kritično, je vendarle treba ugotoviti, da je trg že v večji meri pričel delovati in vplivati na proizvodnjo ter da so gospodarske organizacije pri prilagajevanju svoje proizvodnje neposrednim potrebam tržišča posvečale še premalo pozornosti, kar je v določeni meri vplivalo na to, da se razpoložljive kapacitete niso mogle v vseh primerih racionalno izkoriščati.

Ugotoviti moramo tudi to, da je na celoten razvoj industrijske proizvodnje v veliki meri vplivala Tobačna tovarna, ki predstavlja v naši komuni daleč največje podjetje. To podjetje, ki je doslej zaradi manj ugodnega poslovanja vsa leta zniževalo splošen rezultat gospodarjenja v naši občini, je v letošnjem letu povečalo vrednost svoje proizvodnje za okoli 24% ter tako po daljšem obdobju doseglo, da se je njegova proizvodnja razvijala približno v skladu s povprečnim gospodarskim razvojem na področju občine. Spremembe v sistemu delitve dohodka gospodarskih organizacij ob znatnem povečanju proizvodnje so v znatni meri vplivale na to, da so se močno povečali skladi gospodarskih organizacij, ki bodo omogočali, da bo nadaljnji razvoj industrije na podlagi povečanega vlaganja lastnih sredstev lahko še uspešnejši. 12 industrijskih podjetij, ki imajo sedeže na področju naše občine, je v letu 1960 doseglo okoli 260 milijonov dinarjev lastnih skladov, v letu 1961 pa so znašali ti skladi okoli 550 milijonov dinarjev. Poleg novega sistema delitve dohodka je seveda na tak porast sredstev za sklade v znatni meri vplivala tudi povečana proizvodnja in povečana produktivnost dela. Za nadaljnji razvoj industrije bodo pomembna tudi nekatera investicijska dela, ki so bila lani dovršena ali pa so se začela pripravljati, kot

OKRAJNA KONFERENCA SZDL
LJUBLJANA

Bogata vsebina dela

Zavest delovnih ljudi, da sta bodočnost in usoda v njihovih rokah, je odločilen činitelj vsestranskega razvoja.

Na okrajni konferenci SZDL, ki je bila minuli mesec v Ljubljani, so poleg referata številni delegati ljubljanskega okraja iz vseh zornih kotov razpravljali o celi vrsti vprašanj, ki se pojavljajo v okraju in občinah. Delavsko samoupravljanje ter delitev dohodka v gospodarskih organizacijah in v družbenih službah dajeta SZDL vrsto nalog za razvijanje socialističnih odnosov in demokracije.

Konferenca je precej obravnavala notranjo delitev dohodka ter močnejši vpliv proizvajalcev na gospodarjenje in upravljanje. Delegati so govorili tudi o tistih činiteljih, ki naj še močnejše sproste pobudo delovnih ljudi in zagotove predvideni porast proizvodnje.

Vse to je ena najvažnejših nalog, ki naj jo krepiti in razvija SZDL po občinah, v delovnih kolektivih in ostalih organih ter organizacijah.

Vsi proizvajalci in njihovi organi, ki odločajo o vseh teh vprašanjih, naj se zavedajo, da je komuna njihova skupnost, ki glede na svoje materialno stanje rešuje vprašanja delovnih ljudi občine.

SZDL je v svojem delu dosegla že lepe uspehe. Nove oblike dela in novi pogoji so ustvarili široko možnost udeleževanja za vse delovne ljudi. Delegati so jih na konferenci nakazali in osvetlili, dajali svoja mnenja in predloge za njihovo reševanje.

Občinske in krajevne organizacije SZDL imajo zelo bogato vsebino dela, napotki okrajne konference naj jim bodo vodilo za razvijanje čimbolj demokratičnih odnosov v gospodarjenju in upravljanju. Zavest, da je bodočnost in usoda pri nas v rokah delovnih ljudi, je že v mnogih kolektivih kar odločilen činitelj vsestranskega razvoja.

je v Tovarni vijakov, kjer se predvideva nabava novih strojev in s tem močno povečanje proizvodnje in izboljšanje asortimenta. Lesno-industrijsko podjetje Podpeč, rekonstrukcija obrata v ljubljanskih opekarnah, nove naprave za proizvodnjo kisa v Vinocetu in podobno. Glede na povečane zahteve tržišča je vsekakor zelo pomembno tudi preusmerjanje zmogljivosti nekaterih podjetij v nove proizvode, kot je to bilo urejeno v Kovinski industriji na Igju, ki je pričela z izdelavo težje opreme — kot so naprave za galvanizacijo, transporterji itd. — Ljubljanske opekarne so pričele izdelovati nove vrste votle opeke, v kemični industriji pa je bil povečan asortiment raznih kozmetičnih in drugih kemičnih izdelkov in podobno.

PRI OBRTI SO SE TEŽAVE

Kot sem že omenil, se je na področju družbene obrti povečala vrednost proizvodnje za okoli 42%. Medtem ko so nekatera podjetja dosegla pri tem izredno lepe in zadovoljive uspehe, pa je drugod prišlo tudi do manjšega porasta ali pa celo do znižane proizvodnje, kot so na primer podjetja Gradbeni material, Zimnica, Galvanotehnika, Kovinosevba in Modna oblačila. Vpliv ukrepov gospodar-

Nadaljevanje na 3. strani.

Osnovna naloga — iskanje virov za kritje potreb

Nadaljevanje z 2. strani.

kega sistema je na področju obrti povzročil znatne težave zlasti zato, ker so podjetja morala preiti iz prejšnjega pavšalnega določanja družbenih obveznosti na redni obračun. S tem je bil odpravljen določen privilegij, ki so ga imela ta podjetja glede na družbene obveznosti ter so se morala znajti v svojem poslovanju v glavnem pod istimi pogoji kot industrijska proizvodnja. Ta ukrep je bil vsekakor na mejo, četudi je začasno povzročil precejšnje težave, ki se kažejo tudi v tem, da so se skladi obrtnih gospodarskih organizacij zmanjšali od 165 milijonov dinarjev v letu 1960 na 80 milijonov dinarjev v letu 1961. Kljub težkočam, ki so se ob tem, zelo bolečem in težavnem prehodu pojavljale, pa so ti novi predpisi privedli do tega, da so obrtne gospodarske organizacije v večji meri pričele z racionalizacijo svojega gospodarstva, povečale storilnost dela, odpravljale so notranje rezerve ter pričele smotrnejše gospodariti. Vsekakor moramo šteti kot pozitivno dejstvo sistema tudi to, da so novi ukrepi dovedli do tega, da nekatera slabše organizirana obrtna podjetja pričela iskati rešitve v tem, da so se priključevala močnejšim in bolje organiziranim podjetjem, pri nekaterih manjših obrtnih podjetjih pa je prišlo do uvedbe prisilne uprave pa tudi do likvidacije. V načelu lahko presojamo vse takšne pojave kot pozitivno posledico sprememb v gospodarskem sistemu, saj se s tem odpravlja nezadovoljivo izkoriščanje družbenih sredstev ter se normalni ekonomski pogoji gospodarjenja v vedno večji meri uveljavljajo v vseh naših gospodarskih dejavnostih. Zastareli obrtniški načini proizvodnje pa bodo morali slej ko prej prehajati na industrijske načine dela in to tem prej, čim bolj se bo razvijala naša splošna gospodarska osnova.

Nerazvitost obrti, zlasti storitvenih, je za naše gospodarske razmere še vedno zelo očitna ter se odraža predvsem v tem, da vsako leto ravno na tem področju najbolj naraščajo cene, ter da je preskrbljenost prebivalstva z obrtnimi storitvami še vedno zelo pomanjkljiva in pogosto tudi nekvalitetna. Temu vprašanju smo zlasti v zadnjem času poskušali na področju občine posvečati večjo pozornost, četudi še nismo dosegli pomembnejših uspehov. Vendar pa je bil v letošnjem letu dograjen in predan svojemu namenu novi obrtniški center v Rožni dolini, dodelili smo nove prostore podjetju „Avtoservis“ na Dolenjski cesti, za Avtomehanični servis pa preuredili prostore bivše Tovarne konzerv na Viču. Tudi nekatera druga obrtna podjetja so razširila svoje kapacitete, kar je podpiral tudi Občinski ljudski odbor s posojili iz investicijskega sklada. Nadaljnji razvoj obrti bo moral iti predvsem v smeri razvijanja delavnic za razna uslužbna dela, kot so razne instalaterske, ključavničarske, kleparske, elektrodelačnice in podobno, primanjkuje pa tudi zmogljivosti za krojaška in čevljarjska dela. V okviru stanovanjske skupnosti bo treba prav tako širiti razne servise dejavnosti, vendar predvsem na ekonomski osnovi, ker le na ta način lahko računamo, da bodo te delavnice v celoti zaživele in si ustvarile pogoje za svoj nadaljnji razvoj ter za kvalitetno opravljanje uslug.

USPEHI GRADBENISTVA —

POTREBE TRGOVINE IN GOSTINSTVA

Gradbeništvo je preseglo po vrednosti predvidevanje načrta za okoli 11%, vendar pa je prišlo pri tem do močnega povečanja cen. Gradbeništvo je v tem letu nadaljevalo z uvajanjem mehanizacije, kar bo ena od osnovnih nalog tudi za prihodnje, če bo hotelo modernizirati svoj način poslovanja ter doseči večjo produktivnost dela, ki je lahko edina osnova za uspešen nadaljnji razvoj te dejavnosti. Skupni skladi gradbenih in projektantskih podjetij bodo znašali po zaključnih računih za leto 1961 okoli 64 milijonov dinarjev, kar je nad 50% več kot v prejšnjem letu.

Tudi na področju blagovnega prometa so bili doseženi pomembni uspehi, ki se kažejo predvsem v tem, da so bile razširjene nekatere zmogljivosti, kot je dograditev potrošniškega centra v Rožni dolini ter povečanje skladišč za trgovska podjetja. Razširili in modernizirali

so nekatere trgovske poslovalnice. Vendar pa obstoječa trgovska mreža še nikakor ni zadovoljiva ter bo treba graditi ustrezne sodobne objekte še naprej. Skladi podjetij, ki jih ustvarja trgovina, niso po območju pomembni, vendar pa so se po novem sistemu delitve dohodka v letu 1961 povečali na okoli 34 milijonov dinarjev, kar je nad 100% več, kot so znašali ti skladi v prejšnjem letu. V gostinstvu je bilo doseženo sicer znatno povečanje prometa, vendar predvsem na račun povečanja cen. Kaže, da prevladuje v gostinstvu predvsem težnja za močnim povečanjem osebnih dohodkov, gospodarske organizacije pa ne stremijo zadosti za tem, da bi na podlagi lastnih sredstev ter z različnimi manjšimi adaptacijami izboljšale pogoje svojega poslovanja zlasti v tem smislu, da bi modernizirale svojo opremo ter poslovne prostore v večji meri prilagodile higiensko-sanitarnim zahtevam in predpisom. Za te namene so izkoriščali v večji meri le občinska sredstva. Za nadaljnji razvoj turizma na področju naše občine je pomembna dograditev turističnega doma na Kureščku, pričelo pa se je tudi s pripravami za gradnjo novega

Ena od pomembnih pridobitev družbenega standarda je Zdravstveni dom na Viču, ki je bil dograjen lani in sedaj že koristno služi svojemu namenu.

turističnega objekta na Krimu, ki bo lahko v znatni meri prispeval k izboljšanju pogojev za oddih in razvedrilo vsega območja Ljubljane.

KMETIJSTVO — KREPAK KORAK NAPREJ

Tudi na področju kmetijstva so bili doseženi pomembni uspehi, zlasti glede povečanja kapacitet družbenega posestva ter kmetijskih zadrug. Tako zadruge kot tudi posestvo so povečali in izboljšali svojo organizacijo, z nakupom in zakupom pa so povečali svoje površine. Doseženi hektarski pridelki so bili v lanskem letu pomembni ter so nedvomno posledica izvajanja ustreznih agrotehničnih ukrepov ter drugih tehničnih mer, ki so vplivale na ugodnejšo proizvodnjo. Izvajanje agrotehničnih ukrepov na kmetijskih površinah se očitno kaže v razliki hektarskih pridelkov, ki so se dosegali na družbenem posestvu, v kooperaciji ter v zasebnem sektorju. Tako je znašal pridelok pšenice na hektar v družbenem sektorju 32,8 mq, v kooperaciji okoli 24 mq, v zasebnem sektorju pa okoli 19 mq. Slične so tudi razlike pri pridelku krompirja, kjer je znašal pridelok na hektar v družbenem sektorju 340 mq, v kooperaciji 210 mq ter v zasebnem sektorju 145 mq, in tudi pri dragih pridelkih. Glede na pospešen razvoj živinoreje, se je v kmetijstvu povečalo pridelovanje krmilnih rastlin ter znatno razširila tudi živinoreja. Na posameznih obratih kmetijskega posestva so bile povečane zmogljivosti za govejo živino z gradnjo hlevov in drugih sličnih objektov. Pomembna je na kmetijskem posestvu tudi gradnja nove vrtarije, ki naj bi bila pomembna osnova za preskrbovanje mesta z vrtnarskimi pridelki.

Četudi so se, kot sem že omenil, pri samem gospodarjenju v naših gospodarskih organizacijah pojavljale v lanskem letu določene slabosti in težave, nam kratka analiza in kratak pregled doseženih gospodarskih gibanj vendarle kaže, da smo v splošnem dosegli zelo

ugodne rezultate, ki nam ustvarjajo pogoje, da bomo ob uspešnem koriščenju ukrepov gospodarskega sistema lahko dosegali na tem področju v bodoče še večje uspehe.

Naslednje področje, ki bi ga želel obravnavati v svojem poročilu, je področje proračunske potrošnje, družbenih služb ter stanovanjsko-komunalne dejavnosti.

V lanskem letu smo sprejeli proračun v skupnem znesku 772 milijonov dinarjev. Ta proračun je bil postavljen z velikim optimizmom ter smo skoraj z gotovostjo računali, da predvideni dohodki ne bodo v celoti realizirani. Zato je bila predvidena pomembna proračunska rezerva, ki naj bi pokrila morebitni izpad predvidenih dohodkov. Sedaj lahko ugotovimo, da so bili proračunski dohodki realizirani s 737 milijoni dinarjev ali s 95%, kar pomeni, da je bil predvideni proračunski global malo manj kot v celoti dosežen. To je omogočilo, da smo pokrili najnujnejše proračunske izdatke. V teku leta je bil sprejet ukrep o formiranju obvezne proračunske rezerve v višini 10%. Glede na to, da je bil naš proračun med letom stalno v primanjkljaju

šolstvo. Z ustanovitvijo skladov za šolstvo v lanskem letu naj bi zagotovili šolam večje dohodke, torej takšne, ki bi omogočali ne le redno vzdrževanje šol in izboljšanje ter modernizacijo opreme, ki je nujno potrebna za kvalitetnejše šolanje, temveč naj bi hkrati tudi omogočili prosvetnim delavcem, da bi se njihove delovne razmere ter pravice do ustvarjanja in delitve dohodka izenačile z drugimi dejavnostmi. V okviru celotne republike je bilo zaradi nezadostnih sredstev za investicije mnogo pripomb, predvsem v tem smislu, da je šolstvo pridobilo v lanskem letu sorazmerno manjša sredstva kot v predlanskem letu. Za področje naše občine moramo ugotoviti, da smo z lanskim družbenim načrtom in proračunom posvetili šolstvu najosnovnejšo pozornost in največji poudarek, saj smo vsa razpoložljiva sredstva za negospodarske investicije namenili pravzaprav samo za potrebe šolstva, za ostale namene pa samo toliko, kolikor so nas k temu vezale že obstoječe obveznosti. Kljub vrsti težkoč in problemov, ki so se pojavljali prav na področju šolstva v lanskem letu, je treba ugotoviti, da so bile pomembno razširjene zmogljivosti v osemletnih šolah na Brezovici in na Vrhovcih, da je bila šola v Trnovem dograjena v takšni meri, da bi bila lahko usposobljena za pouk že v začetku letošnjega šolskega leta, ter da je bila tudi osnovna šola na Rudniku postavljena pod streho. Poleg tega so bile opravljene manjše adaptacije v šolah na Preserju in na Igu. Ob težkočah, ki jih je imela občina pri financiranju vseh proračunskih izdatkov, lahko ugotovimo, da smo prav na področju šolstva v lanskem letu dosegli izreden napredek in dejansko iskali vse možnosti, da se temu področju zagotovi kar največ sredstev.

Materialne razmere in možnosti občine ter pozornost, ki jo izkazuje ravno razvoju šolstva, pa bodo zahtevale ustrezno ukrepanje s strani upravnega odbora šolskega sklada ter vodstev šol, šolskih svetov in vseh prosvetnih delavcev, da z razpoložljivimi sredstvi čim bolj smotrno gospodarijo ter da usmerjajo razpoložljiva sredstva v tiste namene, ki bodo najhitreje prispevali k izboljšanju pogojev na področju šolstva. Računati moramo namreč s tem, da bo treba usmeriti v letošnjem letu čim več razpoložljivih sredstev predvsem zato, da bi dogradili začete šolske objekte ter da bo treba pri nekaterih drugih izdatkih ostati še na zadovoljevanju najnujnejših potreb, zlasti pri materialnih izdatkih, skratka doseči bo treba skrajno varčevanje pri potrošnji vseh sredstev.

TUDI USPEHI V ZDRAVSTVU NISO MAJHNI

Pomembna sredstva daje občinski proračun tudi za potrebe socialnega varstva in zdravstva. Pri socialnem varstvu so bila porabljena manjša sredstva za investicije počitniških domov v Logu pod Mangartom in v Rovinju, v zdravstvu pa občina finančno podpira pomembne zdravstvene akcije, predvsem daje znatna sredstva kot dotacije zdravstvenim domovom za preventivno zdravstveno službo. Zdravstveni dom na Viču je letos že v polni meri obratoval, čeprav še ni, kot sem že omenil, v celoti plačan. Glede dokončne dograditve Zdravstvenega doma na Rudniku pa še ni mogoče dati jasnejših izjav, ker je vprašanje sredstev v letošnjem letu še precej nejasno.

PODROČJE TELESNE VZGOJE TERJA VEČJA VLAGANJA

Tudi na področju telesne kulture lahko ugotovimo precejšnjo aktivnost, četudi so bila razpoložljiva sredstva za razvoj te dejavnosti minimalna. Vložili smo nekatere investicije v dograditve objektov, predvsem na kopališču v Kozelji, na športnem parku Svobode ter na športnem parku na Rudniku, vendar pa bi bila potrebna za nadaljevanje del v letošnjem letu še dodatna sredstva.

VELIKA SKRB ZA ŠOLSTVO

Daleč najpomembnejšo postavko predstavlja v občinskem proračunu dotacija skladu za

Nadaljevanje na 4 strani.

Osnovna naloga — iskanje virov za kritje potreb

Nadaljevanje s 3. strani

PEREČ PROBLEM URBANIZEM — STANOVANJSKA IZGRADNJA — KOMUNALA

Za nadaljnji razvoj naše celotne občine je posebno pomembno področje stanovanjska dejavnost, komunalne službe ter urbanizem. Izdelavi urbanistične dokumentacije, ki predstavlja najosnovnejši predpogoj za uspešen razvoj vseh gospodarskih in družbenih dejavnosti na področju občine, je bila posvečena že vsa leta pomembna pozornost. Lahko pa rečemo, da so bila že izvršena zlasti zelo pomembna dela na tem področju. V ožjem mestnem področju je bilo obdelanih precej urbanističnih načrtov, ki dajejo pogoje za to, da bodo razpoložljiva zemljišča smotrnejše izkoriščena, da bomo lahko racionalneje gradili stanovanja in druge objekte ter tudi bolj načrtno in uspešneje razne komunalne naprave. Prav področje razprav o urbanističnih načrtih bo zahtevalo intenzivno sodelovanje socialistične zveze, tako da bo na eni strani prišla pri obravnavanju teh načrtov v večji meri do izraza neposredna volja in težnja prebivalstva, na drugi strani pa tudi to, da v razpravah ne bi prišlo do nepravilnega razumevanja tistih urbanističnih koncepcij, ki so v skladu z interesi komune kot celote pa tudi prebivalstva samega.

Gradnja raznih komunalnih objektov, vzdrževanje cest ter njihova rekonstrukcija predstavljajo enega od najbolj perečih problemov, o katerih zlasti na zborih volivcev pa tudi na drugih forumih mnogo razpravljajo in hkrati kritizirajo razmere na področju naše občine. Poseben problem so ceste, o katerih ne bi želel podrobneje razpravljati zato, ker je to vprašanje vsem zelo dobro poznano. Ugotoviti moramo le, da imamo v naši občini nad 300 kilometrov občinskih cest in ulic, za katere je na razpolago v cestnem skladu letno le okoli 60 milijonov dinarjev, kar praktična zadošča komaj za redno vzdrževanje teh cest, oziroma še za to ne. Temu ustrezno je tudi stanje na naših cestah. Če ugotovljamo te objektivne težkoče in slabosti, pa vendar moramo ugotoviti tudi to, da urejanje naših cest še ni dovolj načrtno ter da je lani ostala cela vrsta objektov, ker se je pričelo z raznimi deli, nedovršena. Z načrtnim trošenjem razpoložljivih sredstev je treba zagotoviti, da bomo posamezne objekte hitreje dograjevali ter da ne bomo opuščali sredi leta del na posameznih objektih, kar povzroča upravljeno kritiko in negodovanje prebivalstva.

Od ostalih komunalnih objektov je potrebno omeniti gradnjo vodovodov na posameznih podeželskih predelih naše občine, kjer je prišlo do zelo uspešnega sodelovanja prizadetega prebivalstva, ki je prispevalo pretežni del stroškov za gradnjo teh objektov. Takih načinov reševanja posameznih problemov se bo treba posluževati še v večji meri tudi v bodoče in tudi v mestnem predelu, ker ne moremo računati, da bi sredstva občine naraščala tako hitro, da bi mogli v kratkem času rešiti vrsto zelo perečih problemov. Tudi na tem področju bi bila aktivizacija prebivalstva s strani socialistične zveze lahko zelo pomembna naloga, ki bi lahko bistveno doprinesla k mobilizaciji prebivalstva in k realizaciji določenih ciljev, ki so v neposrednem interesu prebivalstva.

Sredstva stanovanjskega sklada so bila v lanskem letu že zelo pomembna ter so znašala nad 720 milijonov dinarjev. V letu 1961 je bilo dograjenih v družbenem sektorju 512 stanovanj ter 159 stanovanj v zasebnem sektorju, skupno torej 671 stanovanj. To vsekakor pomeni znaten uspeh v razvoju naše stanovanjske graditve, treba pa bo iskati možnosti, da z razpoložljivimi sredstvi dosegamo še večje uspehe, bodisi na ta način, da v večji meri racionaliziramo in mehaniziramo stanovanjsko gradnjo, bodisi s tem, da se v stanovanjsko gradnjo vključujejo v večji meri tudi sredstva državljanov.

Določeni uspehi so bili doseženi v lanskem letu tudi pri prenašanju nalog in sredstev na krajevne odbore ter pri razvoju stanovanjskih skupnosti. Četudi sredstva, ki so bila lahko dodeljena krajevnim odborom za reševanje raznih komunalnih problemov, predvsem pa za vzdrževanje krajevnih poti, niso mogla biti pomembna, bo treba na tem področju iskati nadaljnje možnosti in pogoje, da bi prenašali določene naloge navzdol. To naj bi na eni strani omogočilo uspešnejše reševanje nekaterih problemov, na drugi strani pa tudi večje vključevanje in večjo zainteresiranost občanov pri urejanju njihovih najbolj nujnih in perečih problemov.

NALOGE V PRIHODNJE

Glede razvoja v letu 1962 tako na področju gospodarstva kot tudi na področju družbenih služb, stanovanjske in komunalne izgradnje še ni mogoče dati nobenih jasnejših orientacij zato, ker so ustrezni materiali šele v pripravi in razpravi. Vsekakor pa lahko ugotovimo nekatera dejstva, ki predstavljajo tudi določene naloge za socialistično zvezo, predvsem v tem, da bo po svojih organizacijah skušala vključevati čim večje število občanov k temu, da bomo dosegali uspešen gospodarski razvoj ter da bomo čim uspešneje reševali vprašanja, ki so najbolj v interesu občanov.

Glede gospodarskega razvoja moramo vsekakor ugotoviti, da so spremembe in ukrepi gospodarskega sistema, ki bodo veljali v letošnjem letu, bolj ali manj jasni. Četudi vse rešitve, s katerimi smo računali in katere bi bile potrebne in smotrne za uspešnejši gospodarski razvoj, še niso bile v celoti uveljavljene, je vsekakor naša osnovna naloga vključevati se čim intenzivneje v obstoječe pogoje gospodarjenja in ne samo kritizirati določene pomanjkljivosti. V okviru obstoječih pogojev je treba iskati in izkoriščati vse možnosti, da bi bil naš nadaljnji razvoj kar najbolj intenziven in kar najuspešnejši. To pa predstavlja na eni strani osnovo za čim hitrejšo uveljavljanje gospodarskega sistema in njegovih osnovnih načel, na drugi strani pa nam to daje tudi osnovo, da se bo hitreje krepila materialna osnova naše komune; to pa predstavlja tudi bistveni predpogoj za reševanje vrste perečih vprašanj, ki stojijo pred nami. Intenzivnost in učinkovitost gospodarskega razvoja mora zato ostati še naprej naša osnovna ekonomsko-politična naloga.

V zvezi s tem menim, da je treba zlasti poudariti, da postavlja samostojnejše razpolaganje z dohodkom delovne kolektive in njihove organe upravljanja v ekonomsko občutljivejši in družbeno odgovornejši položaj. Ker sta dohodek in čisti dohodek podjetij odvisna predvsem od tega, kako delovni kolektivi gospodarijo, lahko gospodarske organizacije družbeno in ekonomsko uspešno odločajo o njuni delitvi le po izdelanem sistemu lastnih ekonomskih osnov in meril, kakršne izhajajo iz njihovih pogojev za ekonomično in rentabilno gospodarjenje. Tak sistem so dolžne gospodarske organizacije uzakoniti v obliki pravilnika o delitvi čistega dohodka in pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. Ta naloga, ki je bila sicer, vsaj mislim, na področju naše občine v lanskem letu v precejšnji meri že izvršena, ima tudi velik splošno-družbeni pomen. Sedanji gospodarski sistem se bo namreč uveljavil s svojo dinamiko in stimulativnostjo v gospodarskih organizacijah, ko bodo delovni kolektivi s pravilniki uredili notranjo delitev in iz tega izvirajoče odnose. Ti pravilniki po svoji funkciji, ki jo imajo v gospodarskem sistemu in v njegovi pravni ureditvi, vsebinsko dopolnjujejo in konkretizirajo njegova načela. Oba pravilnika sta po svoji vsebini sredstvo za realizacijo temeljne funkcije sistema delitve dohodka po delu, da se namreč uveljavi neposredna ekonomska zainteresiranost vseh proizvajalcev za uspešno gospodarjenje, da postanejo še zavestnejši nosilci gospodarskega napredka. Osební interes proizvajalcev naj postane čim bolj povezan s splošnim družbenim interesom, ki je v tem, da gospodarske organizacije dosegajo čim večjo produktivnost dela in gospodarijo

Vse naše politične organizacije in tudi ljudski odbor se močno zavzemajo za to, da bi z ustanavljanjem in krepitvijo vzgojnih varstvenih domov razbremenili zaposlene matere skrbi za njihove otroke. Tako bi se lahko precej povečala produktivnost žena v naših podjetjih.

ekonomično in rentabilno. V ta namen je treba zagotoviti, da že v pripravah in pri sprejemanju pravilnikov neposredno in aktivno sodeluje celotni delovni kolektiv. Ureditve delitve čistega dohodka in osebnih dohodkov neposredno vpliva tudi na stanje in na razvoj socialističnih družbenih odnosov v samih kolektivih. Zato je tudi razumljiva pomembna politična vloga, ki jo imajo pri tem urejanju zlasti sindikati in organizacije socialistične zveze. Temu vprašanju bo zato treba posvečati v letošnjem letu še posebno pozornost v samih gospodarskih organizacijah, prav tako pa bo treba nuditi vsoto ustrezno pomoč gospodarskim organizacijam s strani socialistične zveze, ljudskega odbora ter drugih ustreznih strokovnih in političnih organizacij.

POTREBNI SO DODATNI VIRI

Ze prej sem omenil velike naloge, ki nas čakajo v letošnjem letu pri razvoju nekaterih družbenih služb, zlasti pa pri gradnji šolskih objektov ter pri urejanju nekaterih problemov na področju komunalnih dejavnosti. Naša proračunska potrošnja, iz katere se za sedaj financira še pretežen del potrebnih sredstev za te namene, se povečuje dovolj iz leta v leto nekeje med 20 in 30 in tudi nad 30%. Tako povečanje proračunske potrošnje seveda znatno presega naše materialne sposobnosti ter moramo računati slej ko prej s tem, da se bo ob večji stabilizaciji našega gospodarstva morala stabilizirati tudi proračunska potrošnja. Po drugi strani pa imamo celo vrsto problemov, ki jih je treba pospešeno reševati in za katere ni možnosti, da bi mogli zagotoviti v kratkem času ustrezna sredstva. Tako se postavljata pred nas dve vprašanji, odnosno dve alternativni: ali zmanjšati tempo graditve posameznih objektov, oziroma razvijanja posameznih služb, ali pa iskati dodatne vire za njihovo financiranje. Vse kaže, da tempa izgradnje teh dejavnosti ne moremo zmanjšati ter da se moramo odločiti za drugo alternativo, to je iskati dopolnilnih virov za financiranje posameznih objektov. V zvezi s tem bi hotel zlasti na tem posvetovanju opozoriti na to, da računamo s tem, da bomo v letu 1962 morali uvesti nekatere nove dajatve, ki bodo v določeni meri prizadele življenjski standard prebivalstva, predvsem v tem smislu, da njihovi realni dohodki ne bodo mogli porasti v takem razmerju, kot bi lahko sicer. Pri tolmačenju in pojasnjevanju teh dodatnih obremenitev prebivalstva pa je treba izhajati predvsem iz tega stališča, da so povečane dajatve namenjene pravzaprav za neposredne potrebe prebivalstva, saj boljši pogoji za šolanje otrok, boljša komunalna služba, boljši pogoji zdravljenja in tako naprej, prav tako pomenijo določen del osebne potrošnje, oziroma življenjskega standarda prebivalstva, ki se prebivalstvu nudi v naravni mesto v denarni obliki. Hotel bi omeniti pred-

vsem to, da je bil že sprejet sklep v merilu celotnega mesta Ljubljane, da se poveča prometni davek v trgovini na drobno od sedanjih 3 na 6%, razen na živilske izdelke, kar bo imelo določen vpliv na povečanje cen. Nadalje je ljudski odbor že sprejel sklep, da se v letu 1962, tako kot prejšnja leta, uvaja 10-odstotni dopolnilni proračunski prispevek s tem, da se ta dopolnilni prispevek v letošnjem letu razširi od gospodarstva tudi na vse ostale delavce in uslužbence. Tak sklep je bil povsem na mestu, saj je večina družbenih služb že prešla na samostojno financiranje oziroma samostojno ustvarjanje in delitev dohodka in so razlike med negospodarskimi in gospodarskimi dejavnostmi v ravni osebnih dohodkov v znatni meri zmanjšane. Po tem odloku dopolnilnega proračunskega prispevka za sedaj ne bi plačevala samo državna uprava, šole in tiste ustanove, kjer se formirajo osebni dohodki še na osnovi državnih predpisov. Kaže, da bo treba ta odlok v letošnjem letu naknadno še zaobstriti s tem, da se poveča stopnja dopolnilnega proračunskega prispevka na 15% ter da se v to obveznost zajame tudi državna uprava in sploh vsi, ki so v delovnem razmerju. Razpravljati bo treba še o tem, da bi nekatere kategorije zaposlenih, ki imajo zelo nizke osebne dohodke, te obveznosti oprostili. Oba ta dva predpisa bosta nedvomno povzročila do o'eno negodovanje in tudi določeno politično nerazumevanje na terenu in med prebivalstvom, vendar pa je predvsem naloga socialistične zveze, da te predpise in dajatve pravilno tolmači v tem smislu, ki sem ga prej na kratko omenil.

VSE TO ZA BOLJŠI STANDARD

Mislim, da bo treba pri obravnavanju načrta in proračuna za letošnje leto, prav tako pa tudi za naslednja leta, v veliko večji meri kot doslej, uveljaviti sodelovanje občanov ter družbenih in političnih organizacij ter samega občinskega ljudskega odbora in ustreznih svetov. Točna obrazložitev občanom, zakaj se uvajajo posamezni občinski prispevki in za kakšne namene se bodo porabila ta sredstva, bo najbrž našla pri državljanih polno razumevanje in to predvsem takrat, kadar se jim bo namen uvajanja določenih prispevkov vnaprej jasno raztolmačil. Pri obravnavanju našega gospodarskega razvoja in našega gospodarskega stanja slišimo pogosto velike kritike, ki se nanašajo na eni strani na močno naraščanje cen in življenjskih stroškov, na drugi strani pa tudi to, da je mnogo problemov, zlasti na področju družbenega standarda, neurejenih. Vse te probleme bomo morali v okviru socialistične zveze prebivalstvu jasneje tolmačiti. Tako kot v celotni državi imamo tudi na področju naše občine vrsto težkoč in neurejenih vprašanj,

Nadaljevanje na 5. strani.

Osnovna naloga — iskanje virov za kritje potreb

Nadaljevanje s 4. strani

vendar pa moramo ugotoviti, da dosežemo izredno hiter in intenziven razvoj, kar je bilo za področje naše občine v kratkem nakazano tudi v mojem referatu. Naraščanje življenjskih stroškov ni samo posledica nekaterih inflacijskih pojavov v našem gospodarstvu, temveč v znatni meri zlasti posledica vsklajevanja cen med posameznimi dejavnostmi, kjer je bil do sedaj administrativni vpliv formiranja cen iz prejšnjih obdobij še očiten in ni omogočal normalnega gospodarjenja delovnim kolektivom. Ugotoviti moramo, da so se v lanskem letu povečali na primer v naši republiki osebni dohodki zaposlenih v družbenem sektorju za okoli 35% in da so ob tem narasli življenjski stroški za okoli 13%. Če upoštevamo še povečano število zaposlenih, lahko ugotovimo, da je prišlo v lanskem letu v naši republiki do povprečnega povečanja realnega osebnega dohodka na zaposlenega v družbenem sektorju za okoli 12%.

Ta porast osebne potrošnje je vsekakor izredno intenziven, je hitrejši kot narašča produktivnost dela, odnosno hitrejši kot naraščajo naši napor in prizadevanja na naših delovnih mestih. To vse kaže, da se posveča zadostna skrb naše celotne družbe, da se naše življenjske razmere vendarle iz leta v leto izboljšujejo. Seveda pa bomo morali v naši bodoči politiki razvoja osebne potrošnje tako v celotni državi kot tudi na področju posameznih občin skrbeti za to, da se izboljšujejo življenjske razmere hitreje zlasti tistim kategorijam prebivalstva, kjer so njihovi osebni dohodki razmeroma zelo nizki. Prav tako pa bo dolžnost zlasti na občinah, da skušamo izvajati takšne ukrepe in razpoložljivimi sredstvi dosežati tak razvoj, ki bo čimbolj vplival na to, da se bodo življenjski pogoji prebivalstva čim bolj stabilizirali ter da bo razlika med nominalnimi in realnimi dohodki postajala vse manjša. To pa pomeni, da moramo hitreje razvijati tiste gospodarske dejavnosti, kjer so razpoložljive zmogljivosti še majhne in ne omogočajo redne preskrbe prebivalstva ter je s tem omogočeno naraščanje cen; skrbeti bomo morali za uspešnejši razvoj trgovine in družbene prehrane ter drugih ustanov in služb, ki omogočajo izboljševanje življenjskih pogojev prebivalstva.

Hotel bi omeniti še, da je prišlo v letošnjem letu do pomembne spremembe, ki bo v

določeni meri vplivala tudi na to, da se bo izboljšala materialna osnova naše občine glede financiranja proračunskih izdatkov ter stanovanjske gradnje. Sprejet je bil namreč ukrep, po katerem se plačujeta proračunski prispevek in stanovanjski prispevek v tisti občini, kjer ima delavec stanovanje in ne v tisti občini, kjer je dejansko zaposlen. Ker stanuje v naši občini okoli 18.000 do 19.000 zaposlenih prebivalcev, medtem ko znaša število zaposlenih v gospodarskih organizacijah na področju naše občine okoli 9000, pomeni to, da se bodo tako dohodki proračuna kot tudi stanovanjskega sklada povečali za približno 100%. S tem seveda ni rečeno, da se bodo tudi naša razpoložljiva sredstva lahko za toliko povečala, zlasti še ne v letošnjem letu, ker bo morala biti seveda razporeditev teh dohodkov med republiko in okrajem na eni strani ter zlasti med okraji in občinami na drugi strani temu ustrezno drugačna. Vendarle pa nam to zagotavlja, da bomo lahko v bodoče kljub temu

imeli solidnejšo osnovo za financiranje naših izdatkov ter da bomo lahko morda tudi na tej podlagi nekoliko uspešneje reševali probleme, ki se pred nas postavljajo.

Uspešen vpliv na naš celotni gospodarski in družbeni razvoj bo zahteval še naprej vedno intenzivnejše spremljanje vseh dogajanj na področju našega gospodarskega in družbenega življenja. Na tej podlagi se bodo morale organizacije socialistične zveze vedno bolj uveljavljati kot samostojni politični činitelj, obenem pa naj bi bilo prav po socialistični zvezi omogočeno vsem našim občanom, da svobodno razpravljajo in odločajo o vseh problemih, ki se nanašajo na delo te ali one gospodarske organizacije, družbene službe ali njihovih organov in podobno. To pomeni, da je glede vsebine svojega dela organizacija socialistične zveze neomejena in da se lahko in se bo tudi morala spuščati v obravnavanje vseh vprašanj, ki so v zvezi z našim gospodarskim in političnim razvojem.

Potrebno je sodelovanje državljanov

Razprava je v zvezi z lanskim družb. načrtom in prorač. osvetlila nekatere probleme in napake, ki so se pojavljale, hkrati pa opozorila, da bo treba pri sprejemanju različnih odločitev in tudi pri sestavljanju novega družbenega načrta občane na zborih volivcev ali v drugačni obliki seznanjati s potrebami občine. Nekateri so se zlasti ustavili ob vprašanju, kako prenašati med državljane nekatere odločitve ObLO, ki bi jih morali že pred njihovim sprejemom ljudem tolmačiti.

Zato torej nekaj najznačilnejših pripomb, ki so jih dali v razpravi posamezni udeleženci.

MESARIČ, predsednik OBSS: Dotaknil bi se vprašanja dopolnilnega proračunskega prispevka. Zanima nas, kako gledajo nanj gospodarske organizacije in delovni kolektivi. Prav bi bilo, če bi bili o teh ukrepih občinskega ljudskega odbora kolektivi že prej obveščeni, zato menim, da je zgrešeno sprejemati kakršnekoli odloke, ne da bi jih prej pojasnili kolektivom in proizvajalcem.

V zvezi z našo občinsko gospodarsko politiko in v neposredni zvezi z dobrim in smotrnim gospodarjenjem v podjetjih pa bodo pomemben činitelj bližaje volitve novih delavskih samoupravnih organov in sindikalnih odborov. Ni namreč vseeno, kakšni ljudje bodo voljeni v te organe in kako so seznanjeni s problematiko svojih podjetij. Doleg se je namreč pogosto dogajalo, da predsedniki delavskih samoupravnih organov niso bili dovolj ali pa sploh nič poglobljeni v splošne probleme podjetij, niso vedeli za dohodke in različne obveznosti svojih podjetij. To pa bo treba v prihodnje nujno sanirati.

PREINFALK: Mnenja sem, da bo treba iti neposredno v podjetja in tam o različnih ukrepih razpravljati z organi delavskega samoupravljanja in neposredno z delovnimi kolektivi. Včasih se večdnevni seminarji za člane delavskih svetov izkažejo kot manj koristni. Torej individualno delo z organi delavskega samoupravljanja, ker bodo tako njihovi člani pridobili precej več izkušenj za interno gospodarjenje! Korist od tega pa bo imela tudi občina.

Dr. KUKOVCEVA: V zvezi z novo obremenitvijo občanov bo treba zavzeti pravilno in jasno stališče do komunalnih in drugih potreb (za zdravstvo, socialno varstvo, šolstvo). Obremenitve občanov naj bodo resnično v skladu s temeljito preračunanimi potrebami občine. SZDL bo te ukrepe pred občani lahko tolmačila, če bo predložila nujne potrebe občine. Tak način obremenjevanja občanov pa naj bo le začasen in ne stalna praksa v prihodnje. Prizadet pa naj ne bi smel biti življenjski standard, ampak je treba stremeti za gospodarsko okrepitevijo podjetij in občine. To so poudarili tudi zvezni forumi.

URBIČ, tajnik ObLO: Značilnost dejavnosti v posameznih stanovanjskih in krajevnih skupnostih občine Vič-Rudnik je v tem, da podeželske krajevne skupnosti bolj samoinici-

aktivno rešujejo probleme, kot skupnosti na mestnem področju. Podeželske krajevne skupnosti so z manjšimi sredstvi več naredile, kot občani na mestnem področju.

ŠMID: V zvezi z novimi ukrepi, torej s povečanjem cen v trgovini, bi rad opozoril na probleme maloprodajne trgovinske mreže. Le-ta res posreduje blago potrošnikom iz industrije na najcenejši način. Tega pa odslej ne bo več mogoče vzdržati, ker je maloprodajna trgovina obremenjena, vrh tega pa bo treba restavrirati trgovske lokale, ki ne ustrezajo več svojemu namenu. Zato bodo bremena pač res padla na potrošnike, oziroma občane.

ZORŽ, sekretar ObO SZDL: Ni odveč, če spregovorimo še o vprašanju zborov volivcev in udeležbe na njih. Ob tem pridemo do zaključka, da ima podeželje več stalnih problemov — kot so šole, ceste, kulturno-prosvetna in komunalna dejavnost. Nasprotno pa imajo volivci v mestnem področju že bolj urejene razmere. Zaradi tega je udeležba na zborih volivcev podeželja tudi vselej večja in razprava živahnejša. Zgodi pa se tudi, da pridejo posamezni odborniki na nekatere zbere volivcev premalo pripravljeni in tako zbori nimajo pravega učinka.

Glede ekonomske okrepitev občine pa še tole: za zdaj občina nima pogojev, da bi postala gospodarsko močnejša. To bi se pa dalo narediti s hitrejšim usposabljanjem ekonomskih enot in z boljšo organizacijo gospodarjenja v podjetjih. Seveda naj bi ObLO in ObO SZDL tudi posredovala, da bi se na področju občine Vič-Rudnik čimbolj razvila industrija. Gospodarske organizacije iz drugih predelov Ljubljane ali pa tudi okraja naj bi dobile možnosti lokacije za svoje industrijske obrate v naši občini. Uspehi prav gotovo ne bi izostali.

OPRESNIKOVA: Če že govorimo o gospodarski krepitevi občine in podjetij, pomenijo s tem v zvezi veliko tudi vzgojno-varstvene ustanove. Le-te so nujno potrebne pomoči. Zakaj? Tudi matere bi lahko bolj pospešeno sodelovale pri produkciji v gospodarskih organizacijah, če bi imele zagotovljeno varstvo in vzgojo svojih otrok. Zato bi morale predvsem gospodarske organizacije podpreti razvoj in uspešno dejavnost vzgojno-varstvenih ustanov.

KUNAVER: Res bi bilo zelo pametno stremeti za tem, da bi prenesli v našo občino čimveč industrije, ker je v občini na voljo dovolj delovne sile. Nasprotno pa različne fuzije podjetij — tu seveda ne gre za kooperacijo v pravem pomenu — niso pozitivne. Običajno se združita eno omotejše in eno slabo podjetje in tako močnejše podjetje prevzame bremena šibkejšega, kar pa ni v prid razvoju gospodarstva.

Sicer pa naj bi bilo izkoriščanje notranjih rezerv pospešeno z boljšo notranjo organizacijo in tudi s kooperacijo med podjetji. Pri iskanju notranjih rezerv je treba nadalje misliti na nove proizvode. Elastičnost ekonomskih enot igra veliko vlogo, saj naj bi v ekonomskih

„Ilirija“ Ljubljana

čestita ženam ob 8. marcu

enotah razmišljali, kakšne proizvode je bolje izdelovati in kateri bolj uspevajo na tržišču, razen tega pa tudi o tem, kako bi znižali režijske stroške.

CENOVNA: Odbori SZDL naj bi pogosteje in podrobneje pojasnevali potrebe občine glede dohodkov in izdatkov. Na drugi strani naj bi na sindikalnih sestankih razpravljali tudi o problemih kmetijske proizvodnje. S tem bi se delavci v podjetjih bolj seznanili s kmetijskim gospodarjenjem in vezi med kmetovalci ter delavci v industriji bi postale tesnejše. Hočem torej reči, naj bi vsi občani spoznali probleme vsega področja občine.

Ob zaključku razprave, v kateri je sodelovalo še več udeležencev seje s precej konkretnimi ugotovitvami in predlogi, je predsednik SZDL tovariš Zumer ugotovil, da je bila le-ta zelo koristna in je dala precej napotkov za prihodnje. Dejal je, da je občina Vič-Rudnik kljub različnim težavam realizirala družbeni načrt in proračun. Misli iz razprave in referat tovariša Jamarja pa naj bi sprejeli kot priporočilo ObLO pri oblikovanju novega družbenega načrta in proračuna za leto 1962. Krajevnim organizacijam SZDL in sindikalnim podružnicam pa naj bi ti napotki služili kot vodilo pri skupnih naporih za uspešno reševanje problemov v okviru vse občine.

* * *

Sejo razširjenih plenumov ObO SZDL in OBSS lahko torej ocenimo kot pomemben prispevek k urejanju gospodarstva občine Vič-Rudnik. Brez dvoma bosta pri tem občinski vodstvi obeh družbenih organizacij in tudi ObLO odigrali pomembno vlogo s tem, da bodo pred sprejetjem družbenega načrta pojasnjevali potrebe njegove realizacije in sodelovanja državljanov pri tem ustvarjanju. Državljanji sami bodo bržkone razumeli, zakaj so potrebni takšni ukrepi in osebne obremenitve, saj bo ObLO lahko le ob vsestranskem sodelovanju hitro krepil svoje gospodarstvo, z njim pa življenjski standard ljudi nasploh.

Pravilno pa je torej obravnavati probleme, ki zadevajo življenjski standard, v širšem krogu. To tembolj zaradi tega, ker posamezniki morda ne bi pravilno razumeli nujnosti družbenih proračunskih prispevkov. Proračunski prispevki gredo v breme državljanov in ne podjetij ter njihovih fondov. Zato bo treba posvetiti posebno pozornost ljudem, ki imajo še nizke osebne dohodke in bi bili ob teh ukrepih prizadeti. Tudi zviševanje cen je boleč problem, vendar je treba razumeti, da gre to po eni strani zaradi večje dinamičnosti gospodarskega razvoja, na drugi strani pa je to posledica administrativnih vplivov od prej. Vse to pa je treba primerno vskladiti in prepričani smo, da bo to slej ko prej vplivalo v prihodnosti tudi na hitrejšo in večje izboljševanje življenjskega standarda prebivalcev občine Vič-Rudnik.

ZANIMIVA ANKETA

Socialno zdravstvena komisija pri šolskem odboru I. osemletke Vič je izvedla na šoli anketo vseh svojih otrok, da bi ugotovila socialno in zdravstveno stanje učencev. Anketa je pokazala naslednje:

Od skupno 814 anketiranih nima svoje postelje 97 otrok, medtem ko ima 134 otrok svojo sobo. Odgovori na vprašanje o zaposlitvi staršev pa so bili takšni, pri polovici anketiranih otrok sta zaposlena oba roditelja, prav toliko, oziroma nekaj več otrok je doma pod nadzorstvom stare matere ali matere, če ta ni zaposlena. V vrtcu je 73 otrok. Zgрозljivo pa je število otrok, ki so doma sami. Teh je nad 200 in to 70 otrok od 1. do 4. razreda, ostali pa so iz višjih razredov. Mlečne malice v šolski mlečni kuhinji prejema 460 otrok. V pretežni meri so vsi z malico zadovoljni, razen nekaj primerov, ko si želijo več peciva ali pa mesnih izdelkov.

Polovico otrok je izrazilo željo, da bi prejimali namesto dosedanjih malic tople obroke, to je mlečni riž ali enolončnice. Zato je komisija sklenila, da bodo takšne obroke uvedli v začetku februarja po dvakrat tedensko.

Na podlagi anket je komisija tudi ugotovila primere socialno šibkih otrok, ki ne zmorejo plačila malic. V teh primerih bo komisija skušala preskrbeti plačilo malic od RK, ali pa od Stanovanjske skupnosti oziroma od ObLO Vič-Rudnik.

Stanje tehnične vzgoje v šolah ni zadovoljivo

• uvajanje učencev v kolektivno delo ter razvijanje čuta osebne in kolektivne odgovornosti in s tem prispevanje k družbeno-moralni vzgoji mladine;

• posredovanje osnovne tehnične spretnosti in znanja učencem, razvijanje delovnega interesa, ustvarjalnosti, preudarnosti in kritičnosti, skrbi za red, sistematičnosti ter smisla za gospodarno uporabo gradiva, sredstev, časa in sil.

Vprašalnik pripoveduje, da ima tehnični pouk komaj deset šol naše občine v 6., 7. in 8. razredu in da je gradivo v vseh primerih lesni odpadki, v nekaterih šolah pa še deloma žgana žica, pločevina, usnje, plastične mase, papir in tekstil — ali: za sprejem učnega načrta za tehnični pouk ve le nekaj upraviteljev šol, sicer pa je povsod drugod klasičen odgovor „mi ni znano“, „nima pomena“, „za to nihče ne skrbi“ itd. Nasprotno pa je v tistih šolah, kjer so pri sprejetju učnega načrta sodelovali, poleg prosvetnih delavcev, člani Ljudske tehnike in gospodarskih organizacij, napredek kljub neurejenim razmeram uspešnejši. Sam občinski učni načrt za tehnični pouk je izdelal strokovni aktiv učiteljev za tehnični pouk.

V letošnjem šolskem letu se tehnični pouk odvija dobro le v osnovnih šolah Preserje, Polhov Gradec in na II. osnovni šoli na Viču, četudi ima le šola v Preserju sodobno urejeno tehnično delavnico, II. osnovna šola Vič v kletnih prostorih, v Polhovem Gradcu pa je za delavnico preurejen razred brez prave opreme (stare šolske klopi!) in orodja, ki so si ga nabrali največ z nagradami za svoja prizadevanja. Za navedenimi se vrstijo osnovne šole Vrhovci, Horjul, Crni vrh, Dobrova, Rudnik „Oskarja Kovačiča“ in Brezovica. Največkrat so v delavnice preurejene učilnice, šola v Notranjih goricaх uporablja v ta namen drvarnico(!), v šolah Daljna vas, Karlovica in Skofljica pa se tehnični pouk izvaja v kletih.

K problemom prostorov se vključuje še pomanjkljiva, stara in dotrajana oprema (razen Preserja) ali pa so sploh brez opreme. Orodje za oblikovanje in obdelavo materialov pri tehničnem pouku je po številu in vrstah slabo zbrano v 27 šolah (izvzeti sta le šoli na Črnem vrhu in v Preserju), v nekaj šolah nekateri učenci prinesejo orodje s seboj, v nekaj šolah premorejo pa samo kladivo, klešče in ročno mizarsko žago. O strojni opremi ne moremo niti govoriti, saj premore le II. osnovna šola Vič en ročni električni vrtni stroj in šola v Preserju krožno žago, en elektromotor in ročni električni vrtni stroj. Vso sliko materialne osnove za delo in izvedbo tehničnega pouka kažejo planirana denarna sredstva — za vseh 29 šol le 1.619.360 dinarjev (od tega pa je 1.010.000 dinarjev last šole v Preserju!) torej je povpreček planiranih denarnih sredstev za tehnično vzgojo na enega otroka v ostalih šolah cca 116.— din! Zato se ni čuditi tudi ugotovitvi, da vseh 29 šol premore le okrog 170 tehničnih in poljudno-znanstvenih knjig, dobra polovica teh pa je naročena še na revijo „Življenje in tehnika“.

Dejali smo že, da se mora šola v novih pogojih povezovati in vključevati preko oblik in nalog, ki izhajajo iz učnega načrta za tehnični pouk, ki je kot dopolnilni pouk obvezen, v smeri širšega izobraževanja mladine glede na perspektive gospodarskega razvoja občine in kraja, kjer šola kot družbena ustanova deluje. Ugotovili smo, da je bil v naši občini sprejet učni načrt za tehnični pouk in da se izvaja bolj s teorijo kot praktično zaradi nevdržnih materialnih osnov. Ena izmed nalog govori tudi o tem, da se omogoči učencem spoznanje proizvodnih procesov in organizacija dela v gospodarskih organizacijah, smotrne uporabe tehničnih sredstev in podobno. So upraviteljsva šol delala v tej smeri? Da. V svojih krajih so šole povezane z naslednjimi zadrugami: KZ Crni vrh, KZ Dobrova, KZ Rob, D. P. Barje „Brest“, KZ Velike Lašče in KZ Zelimlje. Sodelujejo pa tudi z naslednjimi podjetji: VEDROG Lavrica, LIP Polhov Gradec, LIP Podpeč, Elektronika Horjul, Kamolom Podpeč, Kompas viške opekarne, Zaga Kozarje, Vinocet. Kovinska industrija Ig, Trgovsko podjetje Ig, Pošta Ig, Mizarstvo Ig, „Tesarstvo“ Rudnik in Stavbno mizarsko podjetje Rudnik. Šo-

lam pri teh njihovih nalogah pomagajo na Črnem vrhu Avto moto društvo in na Barju Društvo prijateljev mladine in krajevni odbor SZDL, drugod sodelovanja v tem smislu niso navedli, četudi verjetno obstaja. Iz malo prej naštetih sodelovanj „zadruga — podjetje — družbene organizacije — šola“ lahko sklepamo tudi to, da se je v tem sodelovanju okrepila materialna osnova tistih šol, ki so našle pot do teh gospodarskih in družbenih činiteljev. Saj izjave iz vprašalnika povedo, da so skupno organizirali ekskurzije, kooperativno proizvodno delo z učenci, vodstvo pionirskih tehničnih krožkov ali pa so učenci sami delali na posameznih delovnih mestih kot je to primer v podjetjih na Igu, v LIP Podpeč, KZ Crni vrh in KZ Zelimlje.

Jasno je, da tehnični pouk ni našel svojega delovno-vzgojnega vzdušja edinole v delavnici, ne glede na to, kje je ta. V načrtu tega pouka je tudi spoznavanje delovnih postopkov sodobne kmetijske tehnike, njenih prijemov in načinov. Učenci spoznavajo v okviru te učne enote, kako se pravilno goji povrtnina, cvetje, vrtno jagodičevje, sadni nasadi in domače živali. To delo se odvija večji del na šolskih vrtovih, v dveh primerih na zemljišču pionirske zadruge, v Robu pa se uče učenci kar na zemljišču tamkajšnje zadruge pod vodstvom kmetijskega strokovnjaka. Prav in potrebno bi bilo, da v tej smeri nastanejo stiki s šolo tudi pri ostalih zadrugah.

Eno izmed pomembnih vprašanj je, kot drugod, tudi v naši občini vzgojno osebje. Predmetnih učiteljev za tehnični pouk ni na nobeni izmed šol naše občine. Tehnični pouk poučuje 32 prosvetnih delavcev, ki so svoje znanje za to delo le delno pridobili na seminarjih in tečajih med počitnicami, ki jih je zanje organiziral Okrajni odbor Ljudske tehnike Ljubljana prek svoje Komisije za tehnično vzgojo mladine, v zadnjem času pa se dopolnilno usposablja v okviru dela strokovnega aktiva prosvetno-pedagoške službe, šest od teh pa v izredno težkih pogojih izredno študira na Oddelku za tehnično vzgojo pri Višji pedagoški šoli v Ljubljani. Učitelje za tehnični pouk pa bi nujno potrebovali šole Dobrova, Ig, I. in II. osnovna šola Vič, Polhov Gradec, Rob in Velike Lašče.

Tehnično-vzgojna dejavnost v šolah naše občine pa se ne odvija zgolj v okvirih tehničnega pouka, ampak v raznih pionirskih tehničnih krožkih. Tako je v šolah 25 prometnih, 8 splošno tehničnih, 7 kmetijsko tehničnih, po 6 modelarskih in elektrotehničnih, 5 fotoamaterskih, troje maketarskih in en radioamaterski krožek, katere vodi 30 prosvetnih delavcev, pet članov družbenih organizacij in pet strokovnjakov iz proizvodnje. V navedenih krožkih deluje 524 pionirjev in 395 pionirk, skupno 919, kar je komaj 16,7% od skupnega števila šoloobveznih otrok.

Pobudo za ustanovitev krožkov so dale šole same (8 primerov) ali pa skupno z otroci (7 primerov) v dveh primerih pa so bile ta pobudnik šole z družbenimi organizacijami in otroci.

Najuspešnejši so fotokrožki, za njimi pa se zvrste še modelarski in prometni, splošno tehnični, elektrotehnični kmetijsko - tehnični, sadjarski in čebelarški.

Pionirji si žele ustanoviti še naslednje krožke: prometne (11), elektrotehnične in modelarske (8), fotoamaterske (7), kmetijsko-tehnične (4), avtomoto, radiotehnične in sadjarske (2) ter po en letalsko - modelarski, splošno-tehnični, fizikalno-tehnični, maketarski, knjigoveški, kinoamaterski, lutkarski in vrtarski. To so zgolj želje, za realizacijo katerih pač še ni potrebnih pogojev in posluha predvsem zunaj šol.

V letošnjem šolskem letu je bilo, kot se kaže iz delovnih programov tehničnih krožkov, izvedenih že 7 filmskih predavanj, 4 razstave tehničnih izdelkov, dvoje tekmovanj za pionirsko prometno značko, v Polhovem Gradcu pa je Klub mladih tehnikov izdal svoj bilten. V načrtu pa imajo pionirji — mladi tehniki izvedbo 10 razstav tehničnih izdelkov, sedem filmskih predavanj in pet predavanj z diafilmi, še po dvoje tekmovanj za pionirsko pro-

metno značko ter razstavo fotografij in fotografom, ustanovili pa bodo še po en fotoamaterski, modelarski in fizikalno tehnični krožek.

Uspešnost posameznih področij tehnično-vzgojne dejavnosti zavisi od mnogih činiteljev (okolica, vzgojno osebje, materialna osnova). Tako so razviti ob prometnih cestah zlasti prometni krožki, saj varnost otrok na cesti zahteva od njih večjo pozornost, hkrati pa otroke privlači vsa motorna vozila in jih imajo priložnost opazovati ter ocenjevati vs od oblike, barve, moči, hitrosti, vzdržnosti, prostornosti do gospodarne potrošnje goriva in njihove praktičnosti. Pri otrocih v odročnih krajih je bolj živahna tendenca po spoznavanju sodobne kmetijske tehnike ter v zvezi z njo elektrotehnike, kar ovrže razne trditve, da pri doraščajoči mladini ni želje, da bi se zaposlila v kmetijstvu in podobno; seveda ni želje po zaposlitvi v drobnjakarskem kmetijstvu! Modelarstvo, fotografija, radiotehnika in drugi krožki pomenijo kot nadomestilo za razvedrilo, ki večini otrok, zlasti tistim, katere starši prekomerno zaposlijo z delom na polju in pri živini ali pa so zelo oddaljeni od šole, ni v drugih oblikah dostopno. Zanimivo je, da so glavne težave pri zadovoljevanju otroških želja po tehničnem znanju nastopile ob pomanjkanju sredstev in kadra, materialov za obdelavo in izdelavo raznih tehničnih izdelkov in prostorov za tehnične krožke. Prav iz prej navedenega bomo zlahka opazili, da so do šol gluhe nekatere družbene organizacije, celo večje gospodarske organizacije, pa tudi kmetijske zadruge. Kaj je res tako malo strokovnjakov, ki bi imeli razumevanje do svojih otrok? Je res samo učitelj dolžan vzgajati? Mar sredstva vložena v vzgojo najmlajših niso „rentabilna“? Ali je šola „državna“ ali „družbena“ ustanova? So mar le prosvetni delavci dolžni reševati težke probleme materialnih osnov šole, če ne, kje so potem tisti, ki se tudi dolžni?

Taka in podobna vprašanja se nam nehoti vsiljujejo, ko prebiramo navedene podatke, ki kažejo zelo porazno stanje tehnične vzgoje in nezadostno skrb za izboljšanje tega stanja vse od že omenjenih činiteljev do občinskih šolskih in drugih forumov, od katerih bi pričakovali več prizadetega sodelovanja, saj gre za otroke občanov naše občine.

J. D.

PLENUM LMS OBČINE VIČ-RUDNIK

V nedeljo, 25. februarja, je bil plenum Občinskega komiteja LMS Ljubljana-Vič-Rudnik. Plenum je razpravljalo o neposrednih nalogah kadrovske spremembah. Po referatih so logah mladine po VII. kongresu in o nekaterih mladinci živahno razpravljali o usposabljanju mladega človeka za življenje in o vlogi LMS kot organizatorja vzgoje in izobraževanja v dobrega delavca upravljalca.

Mladi so razpravljali tudi o uspešnejšem načinu usposabljanja mladinskih vodstev, o seminarjih in posvetih ter o usposabljanju mladine za konkretne probleme gospodarskega razvoja komune, kot je sodelovanje mladih v ObLO in svetih in o krepitvi vloge mladine upravljalcev.

Plenum se je zavzel še posebej za krepitev LMS kot organizacije, ki naj skrbi za vso mladino v občini. LMS mora biti v oporo vsem mladim ljudem pri reševanju njihovih problemov zaposlitve, šolanja, ter kulturnega in družbenega življenja.

Na plenumu so se močno zavzeli tudi za tesnejše sodelovanje in pomoč Zveze komunistov in socialistične zveze kakor tudi za sodelovanje z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami. Sodelovanje mora sloneti na konkretnih skupnih akcijah, zakaj le tako bo mogoče izpolniti naloge, sprejete na letni konferenci in na VII. kongresu LMS.

Urejuje uredniški odbor
Odgovorni urednik Žorž Vlado
Tiska Tiskarna šolskih delavnic
tehniških šol v Ljubljani.

Zanimanje za tehnično izobraževanje pri naših najmlajših je precejšnje.

V letošnjem šolskem letu 1961—62 je Zavod za napredek šolstva LRS skupno z Ljudsko tehniko Slovenije izvedel analizo stanja tehnične vzgojne dejavnosti po vseh šolah Slovenije in med temi so vprašalnik izpolnila tudi upraviteljstva 29 osnovnih šol na področju občine Vič-Rudnik. Rezultate vprašalnika posredujemo z namenom, da se stanje izboljša in da bi odgovorni in pristojni organi v tej smeri delovali bolj učinkovito kot doslej, saj gre za vzgojo okrog 5500 šoloobveznih otrok, ki zahajajo v šole Barje, Brezovica, Crni vrh, Daljna vas, Dobrova, Dvorska vas, Golo, Horjul, Ig, Jezero, Karlovica, Mohorje, Notranje Gorice, Polhov Gradec, Preserje, Rob, Rudnik (2 šoli), Skofljica, Tomišelj, Turjak, Veliki Osolnik, Velike Lašče, Vič (2 šoli), Vrhovci, Zapotok, Zažar in Zelimlje. V čem je pravzaprav problem?

Svet za šolstvo LRS je v aprilu 1960 sprejel v okviru predmetnika in učnega načrta za šesti, sedmi in osmi razred osnovne šole „Orientacijski učni načrt za Sveto za šolstvo občinskih ljudskih odborov“, ki zajema poleg gospodinjstva tudi tehnični pouk. S tem se je komunam odprla možnost neposredno vplivati na vzgojo najmlajših občanov in na njihovo nadaljnje usmerjanje v poklice, kar je pomembno zlasti v tem, da se pri sprejetju občinskih učnih načrtov, zlasti za tehnični pouk, upoštevajo gospodarske značilnosti občine, njen razvoj in njeni interesi ali drugače rečeno — šola se s svojim delom vključuje v življenje skupnosti občine. Orientacijski učni načrt je treba upoštevati v njegovi celotni zasnovi, se ohraniti v celoti in v celoti, je odvisno od raznih okoliščin, na primer od razvitosti posameznih panog in strok gospodarstva v občini (interes mladine za te dejavnosti, poznavanje problematike, sodelovanje strokovnjakov za pomoč pri šolskem delu, gmotna pomoč pri urejanju tehničnih delavnic, oskrba z obdelovalnim gradivom itd.). Pomembnost izvajanja tehničnega pouka pa se kaže zlasti v naslednjih nalogah:

• povezovanje telesnega in duševnega dela, dopolnjevanje telesnega dela s splošno izobrazbo in omogočanje vsestranskega razvoja učencev;

• omogočanje učencem, da spoznajo značaj in pomen proizvodnega dela ter organizirani proizvodni proces, pomen tehnike v proizvodnji in v vsakdanjem življenju človeka, proizvodnjo v širšem pomenu in strukturo gospodarstva;

• razvijanje zanimanja učencev za tehniko in gospodarstvo, omogočanje pravočasnega in preudarnega usmerjanja mladine v poklice ali nadaljnje šolanje;

• razvijanje tehnično-konstruktivnega mišljenja pri učencih, navajanje na razumevanje odnosov med namenom in obliko, materialom in konstrukcijo;

Še enkrat: „Vabilo v osebni zadevi“

Na naš sestavek v zadnji številki „Naše komune“ pod naslovom „Vabilo v osebni zadevi“ nam je kolektiv osnovne šole Škofljica poslal tole pismo, ki ga v celoti objavljamo:

V številki 2. vašega glasila z dne 1. II. 1962 ste objavili na strani 5 članek pod naslovom „Vabilo v osebni zadevi“, ki vsebuje neresnične navedbe o postopanju z učenci-vozači, ki prihajajo na našo šolo iz območja Pijava gorica in Zelimlje.

Objava tega članka je docela zgrešena, kajti z njeno vsebino bomo dobera spoznali vse učence vozače, ki bodo prav lahko ugotovili, da so navedbe v članku zlagane in da tako dejanje ni v skladu s socialistično moralno. Vse graje je vredno tudi dejstvo, da se poročevalcu ni zdelo vredno, da

bi se prepričal o dejanskem stanju na šoli, o delu učiteljskega kolektiva in njegovo skrb baš za učence vozače. Zanj je merodajna samo senzacionalna priobčitev ali morda še kaj drugega.

Učiteljski kolektiv osnovne šole v Škofljici odločno zahteva, da se objavljeni članek v prvi številki vašega lista prekliče, do tedaj pa ima poročevalec dovolj časa, da se dejansko prepriča o učencih-vozačih na naši šoli.

Člani učiteljskega kolektiva

ODGOVOR UREDNIŠTVA

Bralce in učiteljski kolektiv moramo najprej seznaniti s tem, da si naše uredništvo ni izmislilo navedb o postopanju z učenci-vozači, ki prihajajo na šolo v Škofljico iz področja Pijave go-

rice in Zelimelj. Nimamo namreč nobenega interesa pisati neresnične stvari. Hočemo le dobronamerno opozarjati na nepravilnosti in samovoljo, ki nima res prav nič skupnega s socialistično moralno.

Uredništvo se je odločilo priobčiti sestavek predvsem iz razloga, ker je bilo o slabi skrbi za otroke, ki se vozijo, govora na krajevni konferenci SZDL (cit. zapisnik z dne 7. I. 1962, str. 2). Člani so iznesli problem otrok, ki čakajo na avtobus, s katerim se vozijo na vasi in čakajo brez nadzorstva na Škofljici na mrazu, kjer se love po cestah. Dalje nam je tov. Franc Jankovič, cestar, ko nas je obiskal v uredništvu, povedal, da je dobil zato, ker je med drugimi tudi on kritično postavil to vprašanje na imenovani konferenci, „vabilo v osebni zadevi“. Kot cestar na tem odseku je potrdil dejstvo, da so otroci prepuščeni sami sebi in jih je večkrat opozarjal na nevarnost na cesti. O vsem tem pa sta nam v uredništvu govorila tudi predsednik in tajnik krajevnega odbora.

Torej komu naj verjamemo? Kritiki državljanov ali kolektivu, ki hoče v svoje opravičilo s podpisami zanikati dejansko stanje.

Sestavka nismo objavili zaradi senzacije, ampak zato, da se bodo razmere spremenile in da se bo odnos do javne kritike v bodoče upošteval.

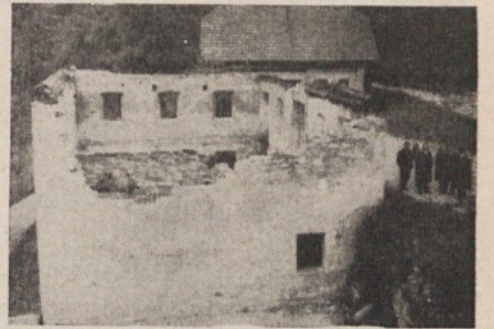
Ruševine ogrožajo...

Na sliki vidimo ostanek bivšega združnega in prosvetnega doma, ki je bil ob parti-zanskem napadu na belogardiščno postojanko v Šentjoštu porušen.

Že med okupacijo je bil nato delno popravljen, leta 1952 pa je sneg polomil strešno konstrukcijo. Ostale so le še stene, ki se še sedaj rušijo in ogrožajo varnost otrok, ker je v neposredni bližini šola, obenem pa „simbolizirajo“ žalostno preteklost Šentjošta med NOB.

Zakaj te stavbe ne porušijo?

Neka komisija, pravijo Šentjoščani, je ob ogledu ugotovila, da ni zidovje sposobno za

nobeno obnovo. Občinski gradbeni inšpektor je odločil, da je treba te ruševine odstraniti. Pravijo, da je odločba za rušenje že poslana vsem prizadetim, le KO je iz neznanih razlogov ni dobil.

Prebivalci Šentjošta se vprašujejo, zakaj nihče ne poskrbi, da bi ruševine odstranili, saj bi to sami naredili, material pa s prhom uporabili pri gradnji ceste Šentjošt-Kogel.

Letna konferenca ZB NOV Rožna dolina

V sredini januarja zvečer je bila v kavarni v Studentskem naselju letna konferenca ZB NOV iz Rožne doline. Udeležba je bila lepa. Prišli so tudi številni aktivisti prvoborci, ki so se po vojni iz Rožne doline izselili. V obširnem poročilu, ki ga je podal predsednik tov. Jecelj, je bila zajeta razgibana, vsestranska dejavnost te organizacije, o kateri lahko rečemo, da je med najbolj delavnimi v viški občini. Njena zamisel je tudi rožnodolska tombola, ki je postala že tradicionalna poletna prireditvev. Tudi pri lanski veliki tomboli, ki je dosegla vrednost sedem milijonov dinarjev, je bila organizator terenska organizacija ZB NOV iz Rožne doline, ki je k sodelovanju pritegnila še ostale terenske organizacije, katere so si nato dvamilijonski dobiček sorazmerno s svojo udeležbo razdelile.

V imenu občinskega odbora ZB NOV je konferenco pozdravil tov. Vlado Vidrajs, v imenu terenskega, občinskega in okrajnega odbora RK pa tov. Poljšak, ki se je zahvalil za tesno sodelovanje z ostalimi terenskimi množičnimi organizacijami. Tov. Belopavlovič, ki je zborovalce pozdravil v imenu krajevnih organizacij SZDL, pa je naglasil, naj bi ZB Rožna dolina tudi letos dala iniciativo za tombolo. Aktivisti in borci te organizacije naj bi v bodoče še v večji meri prenašali najlepše

lastnosti — tovarištvo in medsebojno pomoč — tudi na druge terenske organizacije, zlasti pa med mlajše člane. V diskusiji je sodeloval še tov. Vodopija v imenu stanovanjske komisije. Stanovanja so za borce še vedno pereč problem. Kljub težkočam, ki so v zvezi s pomanjkanjem primernih stanovanj, pa je govornik naglasil, da so nekateri borci, ki še vedno živijo v nevdzdržnih stanovanjskih razmerah, le preskromni. Tov. Janez Režek pa je opozoril člane na pridobitev kvalifikacije.

OBRAČUN DELA ZROP NA IGU

V začetku prejšnjega meseca je imelo Združenje rezervnih oficirjev in podoficirjev na Igu svojo letno konferenco. Udeležba ni bila najboljša, poročilo in razprava pa sta pokazala, da je organizacija delovala v vsej poslovni dobi precej živahno in se je zanimala za splošne družbene probleme. S posebnim zanimanjem so se člani udeleževali strokovnih predavanj, ki so bila dokaj kvalitetna.

V prihodnje bodo organizirali predavanja za širši krog državljanov, zlasti pa za mladino, ki naj bi jo vključili v ZROP. Poleg drugih koristnih načrtov so se odločili tudi za izlet v Belo Krajino, kjer naj bi si ogledali parti-zanske kraje.

V Tomišlju živahno razpravljajo

V Tomišlju so v decembru organizirali zbor volivcev za 21., 22. in 23. volivno enoto. Sprva ni kazalo, da bo ta zbor dobro obiskan, zakaj ob napovedani uri je bila dvorana skoraj prazna. Končno pa se je vendarle napolnila in zbor volivcev je potekal še kar zadovoljivo.

Najprej je zastopnica krajevnega urada analizirala dejavnost gospodarskih organizacij, čemur so volivci pazljivo prisluhnili, nato pa so se dokaj razživeli v razpravi, zlasti o gostinskih podjetjih — o katerih žal ni bilo dovolj zaželenih podatkov — ter o podjetju „Tekstilka“, ki je ustvarilo letos štiri milijone dinarjev čistega dohodka, čeprav zaposluje le 44 delavcev in delavk in ima neprimerne prostore ter zastarele naprave.

Nato so volivci, ker je podaljšana mandatna doba krajevnim odborom, predlagali v KO le dva odbornika več, posebno živahno pa so razpravljali o gospodarskih in komunalnih vprašanjih.

Potem, ko je predsednik KO poročal o popravilu mosta v Strahomerju in omenil, da so prihranili še toliko, da bodo lahko popravili še dve brvi v Tomišlju, je poudaril, da so ceste v zelo slabem stanju in so po večini skoraj nevozne. Zato so volivci sklenili, da bodo do marca nasuli z gramozom cesto od Bresta do Vrbljenja, kjer se promet sploh ne more odvijati. Seveda bi moralo skrbeti za

njeno vzdrževanje tudi državno posestvo v Brestu, ki po njej vozi s traktorji, a kaj, ko za te namene nima sredstev.

Nadalje so volivci odločno zahtevali, da je treba okrepiti električni tok v Podkraju in Strahomerju, kjer ni moč uporabljati niti radijskih sprejemnikov. Mnenja so tudi, da bo treba prihodnje leto urediti pokopališče. Zato bodo do 1. aprila zbrali denarna sredstva, nato pa po nasvetu strokovnjaka uredili notranjost in obzidje.

Tomišljani so s sredstvi, ki so jih sami zbrali in ob delni pomoči občinskega odbora kupili televizijski sprejemnik ob katerem se dnevno zbira veliko gledalcev. Obnovili bodo tudi kulturni dom.

Na koncu so se volivci odločili za samostojno krajevno skupnost Tomišelj.

M. L.

DROBNE IZ ZELIMELJ

• Osnovna organizacija ZB bo organizirala zbiranje podatkov iz NOB in poskrbela za fotografiranje okupatorjevih postojank in bunkerjev.

• Strelska družina „KURESCEK“ iz Zelimelj z novim odborom poživlja svoje delo. Osnovna je strelski odred Osnovne šole Zelimlje, ki šteje 22 pionirjev. Strelska družina ima štiri zračne, dve malokalibrski in dobila bo še tri vojaške puške.

• Posebna komisija za gradnjo vodovoda je imela že tretji sestanek. Vaščani z zanimanjem spremljajo delo komisije.

• Zveza borcev Zelimlje je prejela 25.000 dinarjev za postavitve manjšega spomenika ali spominske plošče padlim v NOB. Pričakujemo, kdaj se bo začeta akcija premaknila z mrtve točke.

• Leta 1953/54 je bila urejena elektrifikacija Zelimelj in naselij. Vaščani iz Rogovile, Podrebri, Poljan in Skopačnika se vprašujejo, kdaj jim bodo napeljali tretjo žičo za pogon gospodarskih strojev.

• Za vaška pota je v Mestni hranilnici 100.000 dinarjev že na razpolago. Vaščani bi radi zvedeli, kdaj bo organizirano popravilo potov, pri čemer želijo sodelovati.

VISOKO PRIZNANJE!

Tov. SILVO ŠIVIC, predsednik občinske Zveze prijateljev mladine Vič-Rudnik, je bil na letni konferenci Okrajne zveze prijateljev mladine odlikovan z najvišjim priznanjem — zlato značko, katero podeljuje Republiška zveza najzaslužnejšim družbenim delavcem društev prijateljev mladine.

Tov. Silvo Šivic je bil predsednik DPM Vič od 14. februarja 1957, do izvolitve v občinsko Zvezo, kjer je predsednik še sedaj. Minilo je torej pet let, kar z uspehom opravlja posle predsednika DPM in Zveze, zato je podelitev zlate značke resnično visoko priznanje za njegov trud.

Cestitamo!

Mejni spori . . .

Razžalitve . . .

Alkohol . . .

Poravnalni sveti v okviru posameznih stanovanjskih skupnosti imajo plemenito, a dokaj težko nalogo, preprečevati pravdanje na sodiščih, na miren način urediti spore med posamezniki in spet vzpostaviti pravo, tovariško vzdušje med ljudmi. To pa se jim vselej ne posreči, kar nam kaže primer poravnalnega sveta pri stanovanjski skupnosti Barje.

Ta poravnalni svet je lani razpravljal o 114 zadevah, ki jih je prejel od sodišča 76, od državljanov pa 38. Pri tem so mu uspele poravnave v 80 primerih, medtem ko je bilo neuspešnih poravnalnih poizkusov 34.

Zanimivo je, v čem so vzroki, da se poravnalni sveti vselej ne posrečijo. To so stanovanjska kriza, sovraštvo med sosedi, alkohol, pomanjkanje srčne kulture, stari pravdarji, mejni spori, razžalitve, obrekovanja, lahke telesne poškodbe, zastupitev kokoši, odškodnine, spori zaradi podnajemnikov, motenje posesti, ureditve družinskega razmerja, izpraznitve sob ali stanovanja, ogrožanje varnosti, manjše tativine, kršenje hišnega reda in podobno.

Če bi pobrskali še po drugih poravnalnih svetih, bi bržkone našli približno enako podobo, kar pa kaže, da se ljudje zatekajo na sodišča in jih bremenijo mnogokrat iz prav malenkostnih ter nepotrebnih razlogov. To pa ni koristno za splošni razvoj življenja v okviru stanovanjskih skupnosti in seveda tem pravdarjem nikakor ne dela časti!

IZ DELA

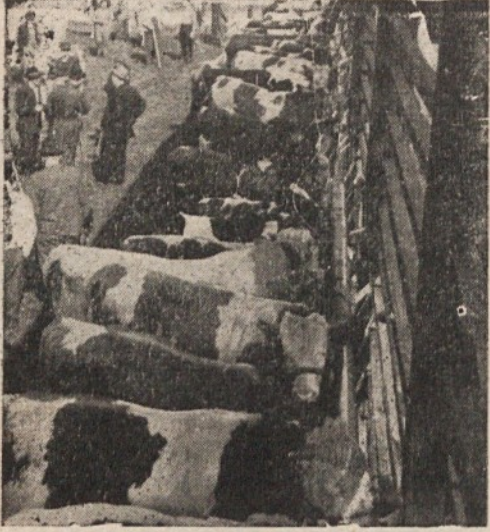
OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA

Na 14. ločeni seji občinskega zbora in zbora proizvajalcev, ki je bila večeraj, so občinski odborniki poslušali poročilo o realizaciji družbenega načrta za leto 1961 in poročilo tajnika ljudskega odbora o delu uprave. Obrazložili so tudi pogodbo o ustanovitvi medobčinskega gozdnega sklada in o premoženjskih zadevah. Na skupni seji pa je ljudski odbor razrešil in imenoval nekatere člane Sveta za prosveto in kulturo in komisije za prodajo hiš SLP.

Zaradi obsežnosti materiala bomo poročali o podrobnejši vsebini te seje v prihodnji številki „Naše komune“.

KMETIJSKI NASVETI — Zafiranje tuberkuloze goved

Tuberkuloza goved je kronična, kužna bolezen goveje živine, ki prehaja na druge živali in pod določenimi pogoji tudi na človeka. Tuberkuloza goved je precej zavratna bolezen; zato je treba še posebno skrbno paziti, da se ne vnese v velike živinorejske obrate, ker se širi od živali na živali skoraj neopazno. Ko je bolezen že tako napredovala, da pokaže vidne znake, je pa seveda vsako ukrepanje že prepozno. Tuberkuloze goved pri živalih

namreč ni mogoče uspešno zdraviti. Več uspeha imajo zdravniki pri zdravljenju tuberkuloze človeka — seveda tudi v dolgotrajnem postopku z velikimi materialnimi žrtvami.

Tuberkulozo goved povzročajo goveji tip tuberkuloznega bacila, ki je prilagojen na organizem goved (poleg tega sta še dva tipa: človeški in ptičji).

Bacil tuberkuloze goved se lahko v telesu naseli v najrazličnejših mestih, vendar pa so najpogostejša obolenja pljuč, črevesja, vimesna in rodil. Bacil se po organu širi počasi, torej počasi spreminja in uničuje organizem — zato bolezen imenujemo zahrbtno. Ko se pokažejo vidni znaki obolenja, so organi že tako poškodovani, da ne morejo več opravljati svoje funkcije.

Živahnost aktiva LMS v zavodu za slepo mladino v Ljubljani

Preteklo leto je zelo razgibalo delo vseh organizacij našega zavoda. Bilo je predvsem posvečeno 20. obletnici naše ljudske revolucije in zato je bil ustanovljen poseben odbor, v katerem so bili zastopniki pionirjev, aktiva LMS, tabornikov, podmladkarjev RK, članov sindikalne podružnice in uprave zavoda.

V našem aktivu LMS je 22. mladincev. Poleg politično-ideološkega imamo še dramatski, glasbeni, šahovski in ritmični krožek.

V aprilu smo organizirali dvodnevni izlet v Kumrovec in Zagreb. Obisk rojstnega kraja maršala Tita je napravil na nas nepozaben vtis. Iz Kumrovec smo odšli v Zagreb, Radi se bomo spominjali prijateljskega srečanja z mladinci iz zavoda za slepo mladino v Zagrebu. Sklenjena so bila nova prijateljstva, nove vezi, ki si jih vedno tako želimo.

Dan mladosti smo praznovali v lepi majski prirodi na Hruševu in v Polhovem Gradcu. Na Hruševu nas je sprejel komandant Narodne zaščite NOB iz leta 1941—42, tovariš Viki Zadnikar. Najprej nas je popeljal k spomeniku in h grobnici padlih junakov v osvobodilni borbi. Ob tej grobnici nam je pripovedoval o junakih, ki tam počivajo. Zapeli smo „Kot žrtve ste padli...“ in še nekaj partizanskih pesmi, z recitacijo pa smo voščili maršalu Titu za njegov rojstni dan. Na Hruševu smo si še ogledali kraj, kjer je bila junaška bitka vaške

Tuberkuloza goved kaže običajno nejasne bolezenske znake, ki so lahko skupni raznim bolezenskim vzrokom. Kašelji v zgodnjih jutranjih urah nas lahko opozarja na tuberkulozo goved. Ni nujno — kot so naši živinorejci večkrat mnenja — da je tuberkulozno govedo skrajno slabe reje. Tuberkulozno govedo je lahko v začetku bolezni celo odlične reje in prav dobrega videza. Ko pa je bolezen že napredovala, pa govedo močno shujša, tako da ga je sama kost in koža. Tudi tuberkuloza vimesna nam ne daje kakih oprijemljivih znakov.

Iz teh nejasnih okoliščin nam pomaga pri ugotavljanju tuberkuloze goved dobra metoda cepljenja, ki jo imenujemo tuberkulinizacija.

Kakšno škodo nam povzročajo goveja tuberkuloza? Živali pri že napredovani bolezni močno hujšajo, izgubljajo na teži in končno tudi poginejo. Tuberkulozne živali potrošijo mnogo krme in malo proizvajajo (mleka je malo in je slabe kvalitete). Krave ostajajo jalove. Meso zaklanih tuberkuloznih živali je slabe kvalitete, manj vredno ali celo neuporabno za človeško hrano. Tuberkulozno govedo v hlevu ogroža tudi zdravje ostalih živali, kakor tudi ljudi, ki ga oskrbujejo. Iz navedenega nujno sledi načrtna borba proti goveji tuberkulozi, borba do izkoreninjenja tuberkuloze.

Živino v zakol za nizko klavno ceno, novo živino pa nabaviti po sorazmerno visoki plemenski vrednosti. Zato morajo lastniki oddane tuberkulozne živali dobiti po uredbi določeno primerno odškodnino od organa, ki je dal nalog za odstranitev tuberkulozne živine. V ta namen se ustanovi pri občinskem ljudskem odboru sklad za dajanje odškodnine za oddano tuberkulozno živino. Višino te odškodnine pa na terenu odreja posebna komisija.

Razpoznavno cepljenje (tuberkulinizacija) bo opravila operativna veterinarska služba Veterinarske postaje Ljubljana-Vič-Rudnik. Tuberkulinizacija je za veterinarja operativca napor-

no delo, zato je vsak lastnik živali dolžan, da mu nudi pri tem važnem strokovnem delu vso pomoč.

Občinski ljudski odbor Ljubljana-Vič-Rudnik je 3. februarja 1962 na svoji seji sprejel odredbo št. 332—3 o obvezni tuberkulinizaciji vse nad en mesec stare goveje živine. Tuberkulinizacija je treba opraviti v teku leta 1962 in to na stroške lastnika.

Kako pa postopamo v primerih, kadar nam tuberkulinizacija pokaže tuberkulozne živali, ki jim strokovno pravimo tudi pozitivni reaktorji? Te reaktorje je treba čimprej odstraniti iz hleva in jih oddati v klavnico, hleve pa temeljito razkužiti.

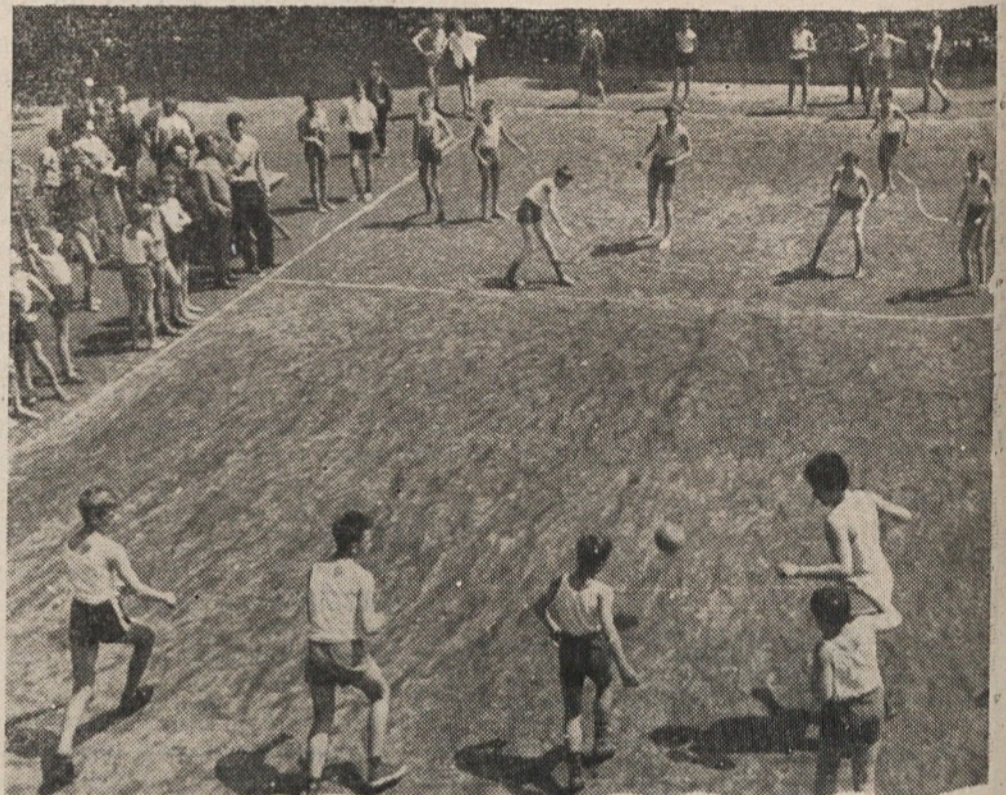
Lastniki tuberkulozne goveje živine so v takem primeru gospodarsko zelo močno prizadeti, ker morajo oddati

Program jugoslovanskih pionirskih iger V OKVIRU OBČINE VIČ-RUDNIK

V letošnje pionirske igre so se vključile vse telesnovzgojne organizacije, pionirski odredi, mladinski odseki gasilske zveze, mladinski odseki Svobod in prosvetnih društev, otroško varstvene ustanove, organizacija Ljudske mladine Slovenije ter tudi strelske družine.

Leto JPI se razdeli v sledeče etape:

- I. etapa do 1. aprila
- II. etapa do 1. junija
- III. etapa do 1. septembra
- IV. etapa do 29. novembra

Igra „med dvema ognjema“ je izredno priljubljena med pionirji.

I. etapa

1. Medobčinsko smučarsko tekmovanje v Zaplani dne 25. II. 1962. Sodelujejo pionirji občin Ljubljana-Vič-Rudnik, Grosuplje, Vrhnika. Tekmovanje bo v slalomu, teku in skokih za pionirje in pionirke.

II. etapa

1. Orientacijski pohod 27. aprila za pionirje in pionirke.

2. Po vseh šolah bo izvedena analiza zdravstvenega stanja učencev.

3. V mesecu maju bo organizirano srečanje in razgovor pionirjev z vrhunskimi športniki v dvorani Kina Vič.

4. V večjih stavbah bomo organizirali pionirske hišne svete in jih usposobili za delo.

5. Organizirali bomo občinsko šahovsko tekmovanje najboljših odredni hmoštev.

6. Organizirano bo medobčinsko rokometno prvenstvo v začetku maja za pionirje in pionirke.

700 STRELCEV V OBČINI

O strelski organizaciji v okviru občine Vič-Rudnik smo poročali že v prejšnji številki. Sredi prejšnjega meseca pa so imeli viški strelci obračun svojega dela na letni konferenci, kjer se je izkazalo, da je strelski šport v tej občini precej razvit in kvalitetno tudi na zelo visoki ravni. V posameznih strelskih družinah je vključenih okrog 700 strelcev, zlasti mladine. V razpravi so ostro grajali neodgovornost do orožja, ki je pomemben rekvizit strelske organizacije in zato zahteva tudi primerno nego.

Sklenili so sprejeti v svojo upravo strolišče ob Dolepjski cesti, organizirati instruktorski tečaj, ustanovljati pionirske sekcije in vključevati tudi vnaprej mladino in pionirje v svoje vrste. Organizirali bodo stalni četverboj med streli občin Center, Bežigrad, Siška in Vič-Rudnik (op. ur. zakaj ne peterboj še z Mostami vred?), novi 17 članski odbor pa bo ponovno vodil tovariš Janez Režek.

7. Občinsko pionirsko prvenstvo od 22. do 25. maja v mnogoboju, rokometu in med dvema ognjema za prvenstveni pokal. Vodi šola Oskar Kovačič.

8. Plavalna šola od 26. VI. do 18. VII. na kopališču Kolezija pod vodstvom PK Ljubljana. Na koncu tečaja bodo zaključne tekme. Akcija za vključevanje mladine v klub.

9. Sodelovanje pri Titovi štafeti.

10. V obmorsko in višinsko letovanje bomo zajeli čimveč mladine.

11. Klub vzgojiteljev naše občine bo organiziral seminar za vzgojitelje na

letovanjih. Ta seminar naj bi posežali vsi vzgojitelji letošnjih letovanj.

12. Na letovanjih naj se izvaja program Jugoslovanskih pionirskih iger: tekmovanja, prireditve, izleti, obiski sosednjih letovišč in podobno.

13. Kjer so možnosti, naj se iz SLP dodelijo pionirskim odredom zemljišča za ureditev igrišč, katere bodo uredili s prostovoljnimi akcijami.

III. etapa

1. Jesensko občinsko prvenstvo v rokometu v septembru.

2. Plavalna šola II. tečaj od 20. VII. do 10. VIII. na kopališču Kolezija pod vodstvom PK Ljubljana. Na koncu tečaja plavalne tekme.

3. Jesensko prvenstvo v košarki in med dvema ognjema.

IV. etapa

1. Telovadna akademije v proslavo dne 29. novembra. Izvedejo vsa šolska društva.

2. Smučarsko prvenstvo za I. 1962.

„Vinocet“

Ljubljana-Vič

čestita ženam ob 8. marcu

Pomemben dogodek ob dnevu JLA je bilo tekmovanje naše mladinske ekipe v naši občini na temo „Naša občina v revoluciji“. Dosegli smo drugo mesto in tega uspeha smo zelo veseli.

Veseli pa smo sploh uspehov vsega našega dela v preteklem letu.